

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2013. gada 20. aprīlis – 26. aprīlis

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 16 (1290)

Lasiet tieklī!
www.brivalatvija.lv

Vācijas Bundestāgā novērtē
Latvijas veikumu
(3. lpp.)

Līvu savienībai - 90
(4. lpp.)

Dziesmu svētki
kā šķīstīšanās
(10. lpp.)

Labots Latvijas rekords
(10. lpp.)

Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums 2013. gadā 2. - 4. jūlijs

TAVA IESPĒJA:

- iepazīties un veidot sadarbību ar augsta līmeņa latviešu izcelsmes **uzņēmējiem no visas pasaules**;
- piedalīties pieredzes apmaiņā, kas vērsta uz **investīciju un zināšanu kapitāla piesaisti** Latvijai un jaunu Latvijas preču un pakalpojumu **eksporta tirgus** apgūšanu;
- piedalīties **globālas sadarbības platformas** izveidē turpmākas pieredzes apmaiņas un sadarbības projektu īstenošanai.

Ieskaties www.ieguldilatvija.lv un piesakies!

Organizē:

Informatīvi atbalsta:

Jauna zinātniece Oslo latviešu saimē

Kristina Schee, dz. Zariņš, pagājušā gada 18. decembrī Oslo universitātē sekmīgi aizstāvēja savu doktora disertāciju un ieguva filozofijas doktora gradu – *Ph. D.* Kristina, dzimusi 1979. gadā, ir jaunākā meita Pēteru Zariņu un Austras Zariņas, dz. Niedra, ģimenē. Kristina Oslo universitātē studēja molekulāro bioloģiju, 2004. gadā beidza bakalaura pakāpi un 2006. gadā ieguva *master* gradu. Doktora darba tema ir *Prognostic biomar-*

kers in colorectal cancer with emphasis on microRNA. Darbs tika izstrādāts vēža slimnīcā – *Radiumhospitalet* - Oslo sadarbībā ar universitātes Medicīnas fakultāti.

Kristina strādā par padomdevēju valsts vēža slimnieku pārraudzības iestādē *Kreftregisteret*. Ir precējusies ar norvēģi *Henning Schee*.

Vēlam jaunajai zinātniecei, mūsu tautietei, sekmes zinātnē, darbā un dzīvē.

Harijs Valdmanis Oslo

Eiropas Latviešu apvienības (ELA) aktīvitātes saistībā ar „Eiropas Pilsoņu gadu 2013”

2013. gads Eiropas Savienībā (ES) ir pasludināts par Eiropas Pilsoņu gadu. Tā ietvaros izveidota Latvijas nacionālā vadības komiteja, kuŗā ietverti valsts un nevalsts sektora pārstāvji. Eiropas Latviešu apvienību (ELA) pārstāvēs tās prezidija priekšsēdis Aldis Austers, kas iesaistīts vadības komitejā, 2013. gada 4. aprīlī kopīgi ar Latvijas kultūras ministri Žanetu Jaunzemi-Grendi parakstot mandātu vadības komitejas locekļa pienākumu brīvprātīgai veikšanai “Eiropas Pilsoņu gada 2013” ietvaros.

Saistībā ar „Eiropas Pilsoņu gadu 2013” ir izvirzīti šādi mērķi:

1. paaugstināt ES pilsoņu izpratni par viņu tiesībām brīvi pārvietoties un dzīvot ES un šajā saistībā – par visām citām tiesībām, kas ES pilsoņiem bez diskriminācijas ir garantētas, tostarp tiesībām vēlēties vietēja mēroga un Eiropas vēlēšanās jebkurā dalībvalstī, kuŗā viņi dzīvo;

2. paaugstināt ES pilsoņu, tostarp jauniešu izpratni par to, kā viņi var gūt praktisku labumu no ES tiesībām, kā arī par politikas nostādņām un programmām, kas pieņemtas, lai palīdzētu viņiem izmantot minētās tiesības;

3. veicināt debates par ietekmi un iespējām, kādas ir tiesībām uz pārvietošanās un uzturēša-

nās brīvību kā neatņemamam ES pilsonības aspektam, lai sekmētu un stiprinātu ES pilsoņu aktīvu pilsonisko un demokrātisko līdzdalību, jo īpaši pilsonisko forumos par ES politiku un Eiropas Parlamenta vēlēšanās, tādējādi stiprinot sociālo kohēziju, kultūru daudzveidību, solidaritāti, sieviešu un vīriešu vienlīdzību, savstarpēju cieņu un apziņu par kopīgu Eiropas identitāti starp ES pilsoņiem, pamatojoties uz ES pamatvērtībām.

A. Austers ir izvēlēts par nacionālās darba grupas „Iekļaujošā pilsonība visiem ES teritorijā dzīvojošajiem” vadītāju. Grupas darbības galvenais mērķis ir Latvijas pilsoņu aktīva apvienošanās interešu asociācijās un pilsoniskā līdzdalība, dzīvojot gan Latvijā, gan citās ES dalībvalstīs. Minētās grupas apakšnozares ir:

• **Politiskās tiesības** (tiesības migrējošiem ES pilsoņiem piedalīties vēlēšanās un veidot politiskās partijas, dubultpilsonības aizlieguma atcelšana, pieeja balsošanai attālināti).

• **Pilsoniskās tiesības** (vienlīdzīgas iespējas aizstāvēt tiesības tiesu instancēs, tiesības apvienoties interešu un profesionālās apvienībās (militārpersonas, valsts dienestā strādājošie u.c.).

• **Diskriminācijas izskaušana** (pilsonisko tiesību ierobežojumu izskaušana attiecībā uz mig-

rējošiem ES pilsoņiem (valodas un kultūras identitātes tiesības), garīgi nepilnīgām personām, cietumniekiem, invalīdiem, reliģiskām minoritātēm).

• **Līdzdalības veicināšana un finansējums** (pārrobežu apmaiņas programmas dažādām pilsoņu grupām, zināšanu paaugstināšana un intensīvākas apmaiņas par pilsoniskajām tiesībām, ES finanču instrumentu plašāka atvēršana pilsonisko organizāciju atbalstam).

Darba grupas „Iekļaujošā pilsonība visiem ES teritorijā dzīvojošajiem” vadītājs A. Austers darbojas arī par Latvijas delegātu analogā darba grupā Eiropas Pilsoņu gada alianses ietvaros Eiropas līmenī.

Jāpiebilst, ka diasporas konference „Latvieši pasaulē – piederīgi Latvijai. 2013” būs viena no centrālajām nacionālā līmeņa aktivitātēm Eiropas Pilsoņu gada kontekstā. Konference notiks 2013. gada 1. jūlijā Rīgā.

Lāsma Ģibiete,

Eiropas Latviešu apvienības komunikāciju referente

Es vienmēr priecājos
par siltumu un
mājīgo gaisotni
viesnīcā.

Operdziedātāja Inessa Galante

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

www.hotelradiundraugi.lv

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

91770934 167501 8 16

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ

Jaunā, vienotā latviešu centrālā organizācija Zviedrijā – ZLA

Šī gada sākumā Zviedrijas latvieši pirmo reizi balsoja par Zviedrijas Latviešu apvienības (ZLA) padomi. ZLA turpmāk apvienos abas vēsturiskās Zviedrijas latviešu centrālorganizācijas, kuŗas kopīgi sarīkoja šīs vēlēšanas un kopīgi izvirzīja kandidātus.

Vēsturisks pārskats

Abas vēsturiskās organizācijas – Latviešu palīdzības komiteja (LPK) un Zviedrijas Latviešu centrālā padome (ZLCP) – ir izbeigušas savu darbību agrākajā veidā.

LPK izveidojās 1945. gadā, un tās sākotnējais mērķis bija, kā jau nosaukums norāda, sniegt latviešu bēgļiem dažāda veida palīdzību. Ar laiku komitejas galvenais mērķis pārveidojās – tā atbalstīja visādas latviešu aktivitātes Zviedrijā.

ZLCP savukārt tika nodibināta 1953. gadā, lai Zviedrijas latvieši varētu iekļauties latviešu globālajā politiskajā darbā ar mērķi at-

jaunot brīvu un neatkarīgu Latviju. ZLCP sadarbojās ar latviešu kopienām un organizācijām citās zemēs.

Latvijai atgūstot neatkarību, Zviedrijas latviešu sastāvam krasī mainoties pēdējos divdesmit gados un jauniem darbiniekiem iesaistoties abās organizācijās, radās doma par organizāciju pārveidošanu, lai tās labāk atbilstu jaunajiem apstākļiem. Karsti pārsprida arī domu par abu organizāciju apvienošanu.

Visnotaļ aktuāls šis jautājums kļuva, kad zviedru iestādes 2007. gadā pieprasīja krasu maiņu LPK struktūrā, lai ar zviedru naudu atbalstītās latviešu aktivitātes notiktu vismaz piecās apakšnodaļās, kas izplatītas pa visu Zviedriju. LPK pārorganizēšana un nodaļu dibināšana notika paralēli priekšdarbiem abu lielo organizāciju apvienošanai. LPK savu struktūru mainīja un apmēram pirms pusotra gada sāka

darboties ar plānotās apvienotās organizācijas nosaukumu kā Zviedrijas Latviešu apvienība. Sākot ar šī gada aprīli, arī ZLCP darbība formāli ietilpst šajā Apvienības nosaukumā. Kopš šī gada ir vairs tikai viena apvienota latviešu centrālā organizācija Zviedrijā – ZLA.

ZLA šodien

ZLA šodien darbojas sešās nodaļās. Četras nodaļas ir reģionāli nosacītas – Gēteborga, Dienvidzviedrija, Upsala un Viduszviedrija. Divas atsevišķas nodaļas Stokholmā, kur atrodas visvairāk ZLA biedru, izveido abas aktīvās sabiedriskās organizācijas – Stokholmas Latviešu skola un Stokholmas Latviešu koris. Citi Stokholmā dzīvojošie biedri veido kodolu Viduszviedrijas nodaļai.

Latviešu aktivitātes un sarīkojumus izkārtoti nodaļās, bet centrālā valde šo nodaļu darbību ve-

cina un pabalsta ar Zviedrijas piešķirtajiem līdzekļiem. Mērķis ir uzturēt un stiprināt latviešu valodu, kultūru un identitāti starp latviešiem Zviedrijā. Centrālā valde veic arī politisku darbu, pārstāvot Zviedrijas latviešu saimi Zviedrijas sabiedrībā un iestādēs; Latvijas valdībā, iestādēs un sabiedrībā; kā arī citās latviešu diasporas kopienās.

Pirmā šīs organizācijas padome, kuŗa ievēlēja ar ZLA nosaukumu un kuŗu izveidojušas bijušā LPK un ZLCP kopīgi, sanāca uz savu pirmo, vēsturisko padomes sēdi svētdien, 7. aprīlī. Padome ievēlēja organizācijas centrālo valdi.

Jaunajā valdē darbosies:

Juris Rozītis (priekšsēdis),

Ilze Šakare (priekšsēža vietniece),

Vija Freimane (kasiere),

Zīta Dzelzkalēja (sekretāre),

Vineta Freimane (biedrziene),

Austra Krēsliņa (atbildīga par ZLA politisko darbību),

Ints Ivanovskis (atbildīgs par informāciju un sazināšanos).

Valdes locekļu vietnieki ir: Jānis Alsiņš, Andrejs Leimanis, Ieva Reine un Lilita Zaļkalne.

Zviedrijas Latviešu apvienība ir visu Zviedrijā mītošo latviešu organizācija. Katrs, kas atbalsta organizācijas mērķus, ir aicināts piedalīties ZLA darbībā. Jaunā ZLA padome pārrunāja organizācijas paplašināšanu, lai tajā iekļautu arvien vairāk Zviedrijas latviešu. Lai saņemtu pabalstu no zviedru iestādēm, ik gadus jāuzrāda tūkstoš maksājošu biedru. Līdz šim tas ir izdevies, bet tikai ar lielām grūtībām. Nozīmīgs ir katrs jauns biedrs, un ir svarīgi, lai katrs pašreizējais biedrs samaksā savu biedra naudu ik gadus.

Latviešu sarīkojumi, skoliņas, kuŗi, deju grupas un cita veida sabiedriski pasākumi visā Zviedrijā ir atkarīgi no katra biedra.

JR

LATVIEŠI VĀCIJĀ

Daugavas Vanagi Vācijā atskatās uz 65 darbības gadiem

1947. gada 26. oktobrī Virsburgā nodibinājās pati pirmā DV nodaļa visā organizācijas pastāvēšanas laikā. Šī diena uzskatāma arī par DV darbības iesākšanu Vācijā un citu nodaļu un zemes valdes izveidošanu. Apmēram trīs gadus vēlāk bēgļu aprūpe pārgāja vācu saimniecībā, organizācija tika reģistrēta un tās statusu ierakstīti, ka organizācijā uzņem abu dzimumu biedrus. 2012. gada decembrī sanāksmē Virsburgā nodaļas priekšsēdis dažos teikumos pieminēja šo dienu, norādot uz dzīves apstākļu un vides pārmaiņām gadu desmitu gājumā. Apsveikuma izskaņas vārdos priekšsēdis pateicās jauniem darbiniekiem par padarīto un novēlēja sekmīgu roku nākotnes darbā un nedēļas nogales bērnu skoliņas veidošanā. Jau kopš pirmajiem gadiem vācu *Deutschhaus* draudze ar latviešu ev. lut. draudzi un DV nodaļu sadarbojas, atveŗot savas baznīcas un draudzes telpas latviešiem.

Dažas pārdomas par pagātnes notikumiem un nākotnes mērķiem un darbību. Lielākā daļa Otrā pasaules kuŗa Latvijas bēgļu ieradās Vācijā. Sagrāutas pilsetas nemudināja uz palikšanu. Tāpēc tautieši izceļoja un izklīda plašajā pasaulē. Vācijā palika galvenokārt slimie, invalīdi, vecāki cilvēki un ģimenes ar maziem bērniem. Toreiz neviens nevarēja iedomāties, ka Vācija reiz kļūs par vienu no bagātākām valstīm pasaulē.

No Vācijas izbraucot, latvieši paņēma līdzī DV pašpalīdzības domu un mērķi kopīgai darbībai: **Kas mums palīdzēs, ja ne mēs paši!** Šis mērķis bija reāls tik ilgi, cik ilgi pastāvēja kopības izjūta un daudzi ar mazu devumu to atbalstīja. Pienākumi un tiesības veidoja organizācijas spējas dot un ņemt. DV palīdzēja tautiešiem iekārtoties jaunā dzīvesvietā ar naudas aizdevumiem – kuŗi nu jau sen atmaksāti – un ar neatmaksājamu sēklas naudu.

Viens no ietekmīgākiem latviešu sabiedrības tautiešiem Vācijā bija pulkvedis V. Janums.

Viņš savu roku pielika, piemēram, DV organizācijas izveidošanā Vācijā – DV Centrālās valdes dibināšanā, vadīšanā un veidošanā, kā arī Latviešu ģimnazijas jautājumos. Visu laiku aktīvi darbojies arī latviešu centrālās organizācijās – LCP, LCK, LAKEC un BPLA, pulkvedis Janums saprata, ka ikvienai organizācijai ir savs darbalauks, jo viena tā dažādu iemeslu pēc nevar visu vajadzīgo un vēlamo paveikt.

Lielākais traucējums organizācijas attīstībā bija dažu biedru un darbinieku paustā nepamatotā doma, ka DV organizācija ir kuŗavīru organizācija. Pēc šīs loģikas katrs uzņēmums vai biedrība, ko reiz dibinājuši kuŗadienestā iesauktie, saucami par kuŗavīru uzņēmumiem vai organizācijām. Taču DV organizāciju dibināja latviešu jaunieši, kuŗi iepriekš bija vairāk vai mazāk brīvprātīgi iesaukti militārā dienestā. Par kuŗavīru vai militāru organizāciju ne vārds nav atrodams ne organizācijas statūtos, ne mērķos. Ar savu neapdomāto un nepamatoto runā-

šanu šie cilvēki tikai panāca, ka pirms gadiem organizācija uz īsu laiku iekļuva valsts satveršanas aizsardzības dienesta rīcībā labā spārta organizāciju sarakstā. DVV uzdevums nav meklēt sadarbību ar militārām organizācijām, ne izpatikt kādām politiskām partijām. Tomēr katra organizācijas biedra pienākums ir aizstāvēt Latviju un latviešu tautu.

Organizācijas un tautiešus pēckuŗa gados vienoja sākumā cerība atgūt Latvijas brīvību un neatkarību. Šī cerība gadu desmitu gājumā daudziem kļuva par sapni. Kad šis kopīgais mērķis un sapnis necerēti piepildījās, organizāciju darbība sāka apsīkt, jo visas cerības tika liktas uz iespēju jo drīzāk atgriezties sakārtotā valstī – Latvijā. Šā gadsimta sākumā arī DVV rindās pamazām nostiprinājās doma, ka iecerētais tik drīz nepiepildīsies. DVV pamazām pievērsās iesāktā darba turpināšanai un “Bērzaines” īpašuma saimnieciskai nodrošināšanai. Ar viena mantojuma palīdzību „Bērzaines” īpašumā uzcēla četrus dzī-

vokļu ires namu, kas nodrošināja katru mēnesi jūtamu kārtējo ienākumu paaugstināšanu.

Iecerētā kustība – uz Latviju pagriezās pretējā virzienā un turpinājās divus gadus desmitus. Pēc pieejamiem datiem varam spriest, ka apmēram 15% latviešu tautas meklē vai ir atraduši sev dzīvesvietu ārpus Latvijas, citās zemēs. Tātad DVV kā latviešu sabiedrības daļas uzdevums un pienākums ir arī turpmāk šo kustību atbalstīt, veidot un atrast pareizo ceļu sadarbībā ar savu senču dzimteni. Kopējā saite sadarbībai ir bijusi, ir un būs arī nākotnē latviešu valoda. Vēsturiskie notikumi uzliek DV Vācijā īpašu atbildību un pienākumus. Veicot šos pienākumus, DVV uzaicina savus biedrus un tautiešus pārrunāt par kopīgu darbību un kopīgiem nākotnes mērķiem, un šīs pārrunas jau ir ievadītas.

Daugavas vanagi, sasauksimies!

Mārtiņš Bērziņš,

DVV Virsburgas nodaļas priekšsēdis un DVV zemes valdes loceklis

Lasiet tīmeklī!

Rietumeiropas latviešu laikrakstu

www.brivalatvija.lv

Vēlaties uzzināt par tautiešiem Lielbritānijā?

www.latviesiem.co.uk

Lasiet tīmeklī!

ASV latviešu
laikrakstu

LAIKS

www.laiks.us

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents Klīvlāndē

Vizītes laikā ASV Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš 15. aprīlī tikās ar Klīvlāndes latviešu biedrības pārstāvjiem, lai apspriestu ārzemēs dzīvojošo latviešu sadzīves un kultūras aktualitātes. Klīvlāndes latviešu biedrības pārstāvji sarunas laikā prezidentu informēja, kā šobrīd latvieši dzīvo dažādās ASV pilsētās - sabiedriskās dzīves aktivitāte pēdējo gadu laikā strauji samazinājusies un patiesi dzīva latviešu kopdarbība ir tikai dažos centros.

Biedrības pārstāvji uzsvēra, ka daudzi ārvalstīs dzīvojošie aicinājumu atgriezties uz dzīvi Latvijā apsver kā būtisku iespēju. Tomēr esot daudz problēmu cilvēkiem, kuŗi to tiešām mēģina darīt. Piemēram viņi minēja izglītību, kas nav gatava ārzemēs augušam bērnam sniegt zināšanas, – nav sistēmiska piedāvājuma, kā skolotājiem šos jauniešus mācīt.

Valsts prezidents puda prieku par latviešiem, kuŗi izrāda iniciatīvu atgriezties Latvijā, un uzsvēra, ka ir būtiski izmantot viņu uzkrātās zināšanas un pieredzi, lai veiksmīgi veidotu sadarbību ārvalstīs.

Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš nosūtījis līdzjutības apliecinājumus ASV prezidentam Barakam Obamam saistībā ar sprādzieniem Bostonas maratona laikā.

„Vardarbībai pret neapbruņotiem cilvēkiem nav attaisnojuma. Latvija stingri nosoda Bostonā notikušos terrora aktus, kas prasījuši cilvēku dzīvību un radījuši tik daudz ievainojumu un sāpju. Sērās esam kopā ar bojā gājušo tuviniekiem, draugiem un visu amerikāņu tautu. Visiem ievainotajiem novēlu drīzu un veiksmīgu atveseļošanos.”

Vēstules nobeigumā Valsts prezidents novēl bostoniešiem un pilsētas viesiem spēku un izturību, pārvarot šīs traģēdijas radīto postu.

Saeima atbalsta PSRS un nacistiskās Vācijas simbolikas aizliegumu

Saeimas deputāti pirmajā lasījumā konceptuāli atbalstīja koalīcijas pārstāvju iesniegto likuma grozījumu projektu. Tas paredz bijušās PSRS, Latvijas PSR un nacistiskās Vācijas simbolikas aizliegumu izmantošanu attiecināt arī uz publiskiem izklaides, svētku, piemiņas, sporta un atpūtas sarīkojumiem. Deputāti likumprojektam noteica steidzamību. Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā deputāte Inese Laizāne (VL/TB/LNNK) steidzamību iepriekš pamatoja tādejādi, ka tuvojās 9. maijs. Galve-

nokārt *Saskaņas centra* un Reformu partijas deputāti trīs reizes neveiksmīgi centās pieņemt maiņas likuma virzības procedūrā, lai nepieļautu, ka likuma grozījumi stājas spēkā pirms 9. maija.

Balsojumā par steidzamību balsis “par” un “pret” sadalījās līdzīgi, taču steidzamības atbalstītāju skaits bija par vienu deputātu lielāks. Aicinājums veikt pārbalsojumu par steidzamības piešķiršanu neguva parlamenta vairākuma atbalstu, un arī mēģinājums noteikt ilgāku priekšlikumu iesniegšanas termiņu neizdevās. Balsojumā par steidzamības noteikšanu likumprojektam 45 deputāti bija par, 41 - pret, bet trīs parlamentārieši atturējās. Tomēr Saeima priekšlikumu iesniegšanas termiņu nenoteica garāku, kā iepriekš plānots, un priekšlikumi jāiesniedz līdz 18. aprīlim.

Maskavā atklāj Latvijas Vīzu centru

Latvijas vēstnieks Krievijā **Edgars Skuja** un kompanijas *Pony Express (Freight Link)* ģenerāldirektors **Ilja Risins** 15. aprīlī atklāja pirmo Latvijas Vīzu centru Maskavā, kas darbību uzsāka 16. aprīlī. Vīzu centrs uzlabos apmeklētāju pieņemšanas kvalitāti un mazinās apmeklētāju rindas Latvijas vēstniecībā Maskavā. Iecerēts, ka Vīzu centrā viena vīzu pieteicēja apkalpošana notiks 20-30 minūšu laikā. Vīzu centrs strādās darba dienās plkst. 09:00 - 17:30, tā adrese: 2 - Volkonskijs pereulok, 10.

Vīzu centra atklāšana

ASV vēstnieks par Čalovskim izvirzīto apsūdzību

ASV vēstnieka Latvijā **Marka Pekalas (attēlā)** ieskatā tā dēvētais Imantā hakeris Deniss Čal-

lovskis tiek uzskatīts par nevainīgu, kamēr viņa vaina nav pierādīta, taču apsūdzības šajā lietā ir nopietnas. “Spriežot pēc informācijas presē, izdošanas process nav skaidrs daudziem cilvēkiem gan Latvijā, gan ASV. Izdošana ir apsūdzētā nosūtīšana stāties tiesas priekšā uz vietas, ko skārušas nozieguma sekas, kur pastrādāti noziegumi vai kur atrodas nozieguma upuri,” skaidroja Pekala.

„Ievērojot iespējamo līdzdalību, ASV viņam ir izvirzītas apsūdzības krāpniecībā un liela mēroga kibernetiskā pasākuma izpildēšanā ar mērķi nelikumīgi iegūt informāciju par banku kontiem, ieskaitot lietotāju vārdus un paroles. Nozieguma izdarīšanas laikā veikta krāpnieciska pieeja banku datiem, ielaušanās datoros, krāpniecība tīmeklī un personas datu zādzība. Vīruss, ko radījis un uzlabojis Čalovskis un viņa līdzdalībnieki, ir inficējis vismaz vienu miljonu datoru visā pasaulē un 40 000 datorus ASV, nodarot desmitiem miljonu lielus zaudējumus privātpersonām, uzņēmumiem un valdības iestādēm.”

Divi Latvijas karavīri misijā uz Mali

Notika svinīgā ceremonija, pavadot divus Latvijas karavīru uz Mali. Šajā Afrikas valstī viņi veiks dienestu Eiropas Savienības Apmācības misijā. Ceremonijā piedalījās aizsardzības ministrs Artis Pabriks un Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Raimonds Graube.

Mali ainava

Divi Latvijas karavīri - virsnieks un instruktors Mali uzturēsies pusgadu, līdz viņus nomainīs nākamais sastāvs, kad dienesta pienākumu veikšanu sāks arī Latvijas karavīri ar franču valodas prasmi. Misija neiesaistīsies kaujas operācijās.

Latvijas vēstnieks Japānā uzrunā universitātes studentus un mācībspēkus

Sākoties jaunajam mācību gadam, Tokijas Bunkjo augstskolā (*Bunkyo Gakuin University*) notika jaunuzņemto studentu sveikšanas ceremonija, kuŗā bija aicināts piedalīties arī Latvijas vēstnieks Japānā Pēteris Vaivars.

Latvijas vēstnieka Japānā Pēteris Vaivars uzrunā klausītājus Bunkjo Gakuin universitātē

Šajā ceremonijā vēstnieks teica uzrunu vairāk nekā 2000 *Bunkjo Gakuin* universitātes jauniešiem studentiem, to tuviniekiem un mācībspēkiem. Vēstnieks uzsvēra izglītības un jauniešu apmaiņas programmu lielo lomu starpvalstu attiecību veidošanā nākotnē.

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes vēstniecībā Rīgā 11. aprīlī parakstījās līdzjutības grāmatā (*attēlā*) saistībā ar baroneses Mārgaretas Tečeres, bijušās Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes premjēministres, aiziešanu mūžībā.

Baltijas transporta ministri vienojas par ātru Rail Baltica kopuzņēmuma izveidi

Baltijas valstu transporta ministri panākuši vienošanos, ka mēneša laikā tiks definēti *Rail Baltica 2* kopuzņēmuma veidošanas galvenie pamatprincipi. Līdz jūlija beigām paredzēts nokārtot nepieciešamās formalitātes uzņēmuma izveidei, preses konferencē informēja ministri.

Lietuvas satiksmes ministrs Rīmants Sinkevičs atzina, ka vienošanās par kopuzņēmuma izveidošanu ir pirmais reālais solis, kas veikts projekta veiksmīgas realizācijas virzienā.

Igaunijas ekonomikas un komunikācijas lietu ministrs Juhans Pārt savukārt uzsvēra, ka šis ir izšķirīgs brīdis projekta realizācijā un tagad jākoncentrējas uz plānošanu, uz infrastruktūras jautājumiem, jānovērtē ietekme uz vidi. Otrs svarīgākais jautājums esot kopuzņēmuma izveidošana.

Vācijas Bundestāga pārstāvji novērtē Latvijas veikumu krīzes pārvarēšanā

Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andris Teikmanis tikās ar Vācijas Bundestāga Izraidīto, izceļojušo un vācu minoritāšu parlamentāro grupu tās priekšsēža Klausu Brēmiga vadībā. Deputātus īpaši interesēja Latvijas pieredze ekonomiskās krīzes pārva-

rēšanā, kas varētu būt noderīga arī citām valstīm. Teikmanis informēja par Latvijas veiktajām reformām un vēlmi pievienoties Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijai (*OECD*), kā arī par Latvijas veiktajām reformām integrācijā. Tika pārrunāta arī sadarbība NATO ietvaros, valsts sekretāram atzinīgi novērtējot NATO dalībvalstu atbalstu Baltijas gaisa telpas patrulēšanas misijas turpināšanai.

Sapņu komanda 1935 iedvesmo Beļģijas latviešus un latviešu draugus

Brīselē 9. un 10. aprīlī viesojās filmas „Sapņu komanda 1935” autori Aigars Grauba un Andrejs Ēķis. Eiropas Parlamentā pēc Eiropas Parlamenta deputātes Ineses Vaideres ierosinājuma filma 9. aprīlī tika demonstrēta parlamenta sēžu zālē, kur vairāk nekā 300 Beļģijas latviešu un latviešu draugu pēc noskatīšanās filmu sveica ar sirsniņiem aplausiem. Uzrunājot sarīkojuma dalībniekus, Latvijas vēstniece Beļģijā Lelde Lice-Licīte atzina: „Šī ir filma, kas jāredz ikvienam Latvijas iedzīvotājam un arī visiem, kam Latvijas vārds ir nozīmīgs un tuvs.”

No kreisās: Andrejs Ēķis, Inese Vaidere, Lelde Lice-Licīte un Aigars Grauba

Latvijas koklētājas piedalīsies starptautiskā tautas mūzikas instrumentālistu festivālā Lietuvā

Lietuvā šomēnes norisināsies ceturtais starptautiskais Jona Švedas tautas mūzikas instrumentālistu konkurss un tautas instrumentālās mūzikas festivāls *RIDO - 2013*, kuŗā piedalīsies arī koklētājas no Latvijas.

Tautas instrumentālās mūzikas festivālā Latviju pārstāvēs kultūras centra „Imanta” kokļu kvartets „Kārta” tā vadītājas Māras Vanagas vadībā. Festivāla ietvaros „Kārta” koncertēs Viļņā un Klaipēdā. Tautas mūzikas instrumentālistu konkursā no Latvijas piedalīsies arī Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas, Jūrmalas mūzikas vidusskolas, Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskolas, Bolderājas mūzikas un mākslas skolas, kā arī Babītes mūzikas skolas audzēknes.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Seviļas universitātē vēstniecība atklāj fotogrāfiju izstādi

Seviļas universitātē 18. martā tika atklāta fotogrāfiju izstāde "Tā mēs gājām uz neatkarību", kas iekļauta ikgadējā kongresa „Attēls un sabiedrība” programmā. Izstādes atklāšanā piedalījās Andalūzijas valdības viceprezidentes, universitātes un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.

Latvijas vēstniecības Spānijā pirmais sekretārs Andrejs Kovaļovs Seviļas universitātē uzstājās ar lekciju par Latvijas valsts izveidošanu, okupāciju, ceļu uz neatkarības atgūšanu un ekonomiskās krīzes pārvarēšanu.

Kopš 5. aprīļa izstāde apskatāma Madrides fotogrāfijas skolā EFTI, kur ar lekciju uzstājās arī izstādes kurators Ilmārs Znotiņš.

Latvieši Milānas mēbeļu meses jauno dizaineru izstādē

Latvijas Mākslas akadēmijas Dizaina nodaļas studenti piedalījās vienā no nozīmīgākajiem Eiropas dizaina forumiem – Starptautiskās Milānas mēbeļu meses (*Salone Internazionale del Mobile*) jauno dizaineru sadaļā *Salone Satellite*.

Izstādē pazīstama kā gada augstākā prestiža starptautiskais dizaina notikums mēbeļu un mājokļa dizaina pasaulē. *Salone Satellite* ir platforma, kur jaunie dizaineri parādīt sevi pasaules mērogā, satikties ar talantu meklētājiem un potenciālajiem sadarbības partneriem – ražotājiem, uzņēmējiem un plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem.

Latvijas Mākslas akadēmijas Vides mākslas apakšnozares maģistrantūras 1. kursa studente Līgita Breģe un Funkcionālā dizaina apakšnozares maģistrantūras 1. kursa students Rodions Zeņevičs raduši iespēju parstāvēt sevi un Latvijas Mākslas akadēmiju Milānā saistībā ar pērnā gada rudenī gūtajiem panākumiem *Salone Satellite WorldWide Moscow 2012* (1. un 3. vieta).

Latvieši piedāvā Eiropā unikālu pasažieru pārvadājumu servisu

Latvijas uzņēmums *123 Drivers*, kas nodrošina taksometru un gīdu pakalpojumus lielākajās Eiropas pilsētās, pirmais Eiropā piedāvā unikālu pasažieru pārvadājumu servisu - iespēju pirms lidojuma rezervēt taksometru

lielākajās Eiropas pilsētās, turklāt ar latviski runājošu šoferi.

Pakalpojumi realizēti sadarbībā ar starptautisko transporta kompaniju *Amitours*, nodrošinot klientiem taksometru un gīdu pakalpojumus lielākajās Eiropas pilsētās - tostarp Londonā, Parīzē, Ženēvā, Berlinē, Barselonā un Romā, kā arī Maskavā un Pēterburgā. Pasažieru pārvadājumu pakalpojumus sniedz latviski, krieviski un angļiski runājoši taksometru šoferi.

Prāta vētra šovasar spēlēs Glastonberijas festivālā

Latvijas mūzikas grupa *Prāta vētra* piedalīsies šā gada Glastonberijas festivālā un uz skatuves būs vienā dienā ar britu roka legendu *The Rolling Stones*.

Prāta vētra uz skatuves kāps sestdien, 29.jūnijā, pusdienlaikā. Latvijas grupas uzstāšanās paredzēta uz otras lielākās festivāla skatuves *The Other Stage*.

Latvijas mūzikas grupu uz pazīstamo festivālu uzaicinājis viens no tā programmas veidotājiem Mārtiņš Elborns, kas iepriekš pāris reizi bijis *Prāta vētras* koncertos.

Rīgā uzstāsies Britain's Got Talent un X-Factor dalībnieki

Rīgā, Kīpsalas hallē, 5. maijā starptautiskajā deju konkursā *Magic Dance CUP* uz skatuves kāps slavenais šovmenis, choreografs un deju skolotājs no Venecuēlas – Fransiss Alehandro Kardoso. Viņš ir piedalījies arī tādos slavenos TV šovos kā *X-Factor* un *Britain's Got Talent* un izpelnījies paša Saimona Kovala sajūsmas ovācijas. Kardoso uzstāsies kopā ar radošās darbnīcas *Kofeins.lv* dejotājiem, kā arī ar mūziķiem Dairi Muižnieku un Pēteri Upelnieku. Viņi demonstrēs tieši Fransisa iestudēto choreografiju ar jaunām Daiņa un Pētera dziesmām. Arī Fransiss pats piedalīsies deju priekšnesumā, kas gaidāms krāšņs un enerģijas pilns, – uz skatuves valdīs disko ballīte... Pārējais lai pagaidām paliek noslēpumā.

Pauls stingri nolēmis pamest Jauno vilni

Komponists Raimonds Pauls pēc desmit gadu līdzdalības starptautiskajā populārās mūzi-

kas jauno atskaņotāju konkursā *Jaunais vilnis* nolēmis pamest šo konkursu. „Esmu aizgājis prom no *Jaunā vilņa*,” žurnālistiem paziņoja Pauls un skaidroja, ka, aizējot no konkursa, viņš aiziet ne tikai no žūrijas, bet arī no visa pārējā, - viņš neplāno apmeklēt arī konkursa notikumus Dzintaru koncertzālē.

Pēc Paula teiktā var noprast, ka komponists ir noguris no pārmetumiem, kas viņam katru gadu saistībā ar konkursu jāuzklausa no dažādām pusēm. Tādus izteicienus kā, piemēram, ka viņš ir pārdevies krieviem, un daudzus citus viņš nevarot izturēt, tāpēc arī pieņemts šāds lēmums. Pauls neslēpj, ka no Latvijas valstsvīru puses izjutis nievājošu attieksmi, lai arī visi saprot, ka *Jaunā vilņa* notikšana Jūrmalā ir ieguvums ne tikai pilsētai, kas daudzkārt no tā pelna.

Mārtiņš Rītiņš un Latvijas šefpavāri viesojas Tallinā

Tallinā ar Latvijas vēstniecības Igaunijā atbalstu, vēstnieka Kārļa Eichenbauma aicināti, ārvalstu misiju vadītāji iepazīna Latvijas restorāna *Vincents* ēdienu pagatavošanas un pasniegšanas mākslu šefpavāra Mārtiņa Rītiņa vadībā. Savu meistarību inš demonstrēja Tallinas restorānā Ū. Latvijas šefpavāri viesojās arī Latvijas vēstniecībā Tallinā.

Attēlā no labās: Mārtiņš Rītiņš un Latvijas vēstnieks Igaunijā Kārlis Eichenbaums kopā ar restorāna Vincents šefpavāriem Aleksandru Nasikailovu un Reini Strazdiņu

Kopprojekts „Restorānu apmaiņa” (*Flavours of Estonia*) starp Tallinu un Rīgu sākās jau martā un noritēs visu aprīli. „Garda mājas ēdiena pagatavošanas prasme un tā prezentēšana viesiem ir laiku gaitā celta godā gan Latvijā, gan arī Igaunijā. Labākais veids, kā iepazīt vienam otru, ir salīdzināt garšas izjūtas,” teikts šī projekta pamatojumā.

Brēmenē uzbūvēts patruļkuģis Jelgava

Vācijas pilsētā Brēmenē Rīgas kuģu būvētavas apakšuzņēmēja *Abeking & Rasmussen* ražošanas teritorijā ūdenī tika nolaists patruļkuģis „Jelgava”.

Divkorpusu patruļkuģi tiek izmantoti ne tikai militārām vajadzībām, bet arī civiļiem mērķiem - cilvēku meklēšanai un glābšanai jūrā. Kuģi veic patruļēšanu, tos var aprīkot ar naftas avariju seku likvidēšanas, mīnu meklēšanas un iznīcināšanas iekārtām, tādējādi pilnveidojot un apgūstot jaunas valsts aizsardzībai un starptautiskajai drošībai nepieciešamas iemaņas.

Tallink pērk jaunu prāmi Rīgas-Stokholmas līnijai

Igaunijas kuģniecības kompanijas *Tallink Grupp* struktūrvienība *Hansalink Limited* panākusi vienošanos par prāmja *M/S Isabella* iegādi no Somijas kuģniecības kompanijas *Viking Line*.

Jauna prāmja iegādi kompanijas pārstāvji skaidro ar pieaugošu pieprasījumu maršrutā Rīga-Stokholma. Patlaban kursējošais prāmis *M/S Silja Festival* varēja uzņemt aptuveni 2000 pasažieru, bet *M/S Isabella* - 2200 pasažieru. Arī automašīnām paredzēto vietu skaits ir lielāks - jaunajā prāmī ir 410 vietas, bet vecajā - 360. Kuģis *M/S Isabella* gaŗumā gan veco prāmi pārsniedz tikai par vienu metru.

Sāksies naftas meklēšana Baltijas jūras šelfā

Pēc NRA sniegtās informācijas maija vidū gaidāms liels notikums. SIA *Balin Energy* plānojuši veikt pirmo urbumu Baltijas jūras šelfā, Latvijas ekonomiskajā zonā. Veiksmes gadījumā naftas ieguve reāli varētu sākties pēc gada. Izpētē ieguldīti vairāk nekā 33 miljoni dolaru. Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra vērtējumā naftas krājumi varētu būt aptuveni 670 miljoni kubikmetru.

Zinātnei piešķir divus miljonus

Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas deputāti zinātniskās darbības pilnvērtīgai

attīstībai no valsts budžeta bija papildus prasījuši sešus miljonus latu. Valdība nolēma piešķirt 2,1 miljonu.

Latvijā koncertēs avangarda trio no Somijas Cleaning Women

Maijā Rīgā un Liepājā uzstāsies Somijas alternatīvās mūzikas grupa *Cleaning Women*.

„Grupa darbību sāka 1996. gadā. Mūzikālās apvienības unikālo skanējumu veido apbrīnas vērts pašdarinātu instrumentu arsenāls un fantazija, kas brīvi ceļo pāri mūzikas žanru robežām. *Cleaning Women* zināmi ne tikai kā hipnotiska koncertgrupa, bet arī kā regulāri mākslas un kino festivālu viesi, kas radījuši skaņu celiņus izciliem mēmā kino klasiķu darbiem. *Cleaning Women* apvieno pagājušā gadsimta 80. gadu futurismu un 20. gadu kabare pulsejošo atmosfāru,” stāsta koncerta rīkotāji.

Līvu savienībai – 90

Pirms 90 gadiem, 1923. gada 2. aprīlī, Mazirbē dzejnieka un kultūras darbinieka Kārļa Staltes vadībā tika dibināta Līvu savienība. Tobrīd lībiešu valodā Ziemeļkurzemes piekrastē vēl runāja ap pusotra tūkstoša ļaužu. Savienības uzdevums bija aizkavēt lībiešu asimilēšanos un populārizēt lībiešu kultūru, kā arī sekot līvu atgriešanos dzimtajās vietās. Tolaik izdeva mēnešrakstu *Līvli*, Mazirbē atklāja Līvu tautas namu (1939).

Līvu tautas nams Mazirbē

Oficiāli līvus par “senu Latvijas pamattautību” pasludināja tikai 1991. gadā. Līvu savienību slēdza 1940. gadā un atjaunoja 1988. gadā. Mūsdienās lībiešu valodā māc runāt tikai daži desmiti cilvēku, kaut pamatzināšanas tajā ir lielākam skaitam. Līvu savienība līvu valodā ir izdevusi mācību grāmatas, vārdnīcu, līvu dziesmu ieskaņojumus, tā rīko Līvu svētkus (kopš 1989). Līviem Ir kopas *Līvlist*, *Kāndla*, *Liba*, *Skandinieki*.

SC un GKR piesaka kandidātus

Partijas *Saskaņas centrs* (SC) un *Gods kalpot Rīgai* (GKR) Rīgas domes vēlēšanām pieteikušas 63 kandidātus. Par saraksta pirmo numuru izvirzīts Rīgas pilsētas galva Nils Ušakovs (SC), otrais numurs ir viņa vietnieks Andris Ameriks (GKR). Rīgas Stradiņa universitātē tika prezentēta kopīgā SC un GKR darba programma no 2013. līdz 2017.gadam un kopīgais deputātu kandidātu saraksts. Programmā izvirzīti prioritārie virzieni - sociālā atbildība, ģimene un bērni, vide, ceļi un transports, svētki, kultūra, piemiņa, mūsu mājas, ekonomikas attīstība, drošība ielās, pieejama pilsēta un stabils finanses.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Kas birst un virmo pēcpadomju telpā

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Sācies trešais gadu desmits kopš PSRS sabrukuma. Pārejas periods ceļā uz jaunu realitāti bija sāpīgs, bet tagad, šķiet, pie vārda nāk jauna paaudze,

virmo nemiers un birst pārmaiņas.

Moldovā, kas no 1918. līdz 1940. gadam bija Rumānijas sastāvdaļa, arvien skaļāk skan prasība pēc atkalapvienošanās ar "māti - tēvzemi", jo moldāvu valoda faktiski neatšķiras no rumāņu valodas, konfesija tā pati pareizticīgā, kopš 1991. gada atjaunots latīņu alfabēts, atmetot kirilicu, un tagad, kad Rumānija kļuvis par ES dalībvalsti, vilinājums "savienot robežupes Prutas abus krastus" pieņemas spēkā.

Rumānijā izvērsusies kampaņa, kuŗas sauklis ir "Atgriezīsim Besarabiju (ši novada vēsturiskais nosaukums) mājās". Cerībā uz "abu rumāņu valstu" apvienoša-

nos Bukarestes valdība ievieš atvieglojumus Moldovas rumāņu cilmes iedzīvotājiem, kuŗi vēlas iegūt Rumānijas pavalstniecību. Pašā Moldovā par apvienošanās ar Rumāniju aģitē apvienība *Pilsoņu platforma - Actiunes 2012*, šo "unionistu" akcijām pretojas vietējās komunistiskās partijas piekritēji, kas jau tāpat ir nemierā ar Moldovas valdības vēlmi iekļauties ES struktūrās.

Tadžikistāna ir nabadzīgākā no bijušajām PSRS republikām. No turienes lēts darbaspēks plūst uz Krieviju, bet dienvidos ir Afgānistāna, kas līdzinās raganu katlam, un austrumos, var teikt, kāru interesi pauz Ķīna.

Patlaban Tadžikistānas pilsētās un aulos (ciemos) tiek gāzti pēdējie atlikušie leņinekļi, un tās autoritārais prezidents Imomali Rachmons, atceroties neseno pilsoņkaŗu, ko bija izraisījuši ekstrēmie islāmisti, pūlas atrast un ieviest kādu autentisku nacionālu identitātes platformu, ideoloģiju, kas

stātos gan kaujinieciskā "džihada", gan sakompromitētā marksisma-leņinisma vietā. Rachmons domāja, domāja un izdomāja: jāievieš somonisms. Izrādās, ka 9. gadsimtā šajos kalnos un lejās valdījusi Samanīdu dinastija, kuŗas pamatlicējs ir Ismails Somoni, kas tagad tiek cildināts kā "tadžiku nācijas tēvs".

Šķiet, ka šis somonisms iesakņosies tautā vieglāk nekā 2006. gadā veiktais ideoloģiskais eksperiments, sarīkojot svinības par godu "āriskās civilizācijas" 2700. gadskārtai. Tiesa, tadžiku valoda ir radniecīga persiešu valodai, un irāņu cilmes tautas atvedina savu izcelsmi no senajiem "ārijiem". Tam nav nekā kopīga ar nacistisko "āriskumu", un jāceras, ka pēdējais Irānas šachs, kas tika gāzts 1979. gadā, lika sevi godināt kā āriešu valdnieku. Rachmona eksperiments ar "āriskumu" neizdevās daļēji tāpēc, ka mūsdienu Irāna norobežojas no visa, ko savulaik cēlusi godā šacha dinastija,

un Teherānas varasvīri ir fanātiski islāma šītu strāvājuma piekritēji, bet lingvistiski radniecīgie tadžiki vairākumā ir sunnīti. Lai nu viņiem veicas ar somonismu!

Kaut kādai piederības izjūtai taču jābūt...

Armēnijā 18. februārī notika prezidenta vēlēšanas, kuŗās uzvarēja līdzšinējais prezidents Seržs Sargsjans, saņemot 59 % balsu, bet viņa spēcīgākais sāncensis Rafi Hovanisjans - 37 %.

Hovanisjans tūdaļ apstrīdēja oficiālos vēlēšanu rezultātus un pieteica bada streiku, protestējot pret viltošanu. Un 9. aprīlī, kad bija jānotiek uzvarētāja - Sargsjana inaugurācijai, Hovanisjans organizēja iespaidīgu protesta gājieni, piedraudot, ka pats proklamēs "jaunu Armēniju" un stāties tās priekšgalā. Taču policija izturējās nogaidoši, un izreklamētais Hovanisjana "maršs uz prezidenta pili" noplaka un tika raksturots kā PR kampaņa.

Sargsjanam tagad jāreķinās ar nopietnu politisku pretestību, ko sola izvērst Hovanisjans, kuŗu pirmām kārtām atbalsta studenti un vispār jaunatne. Kaut gan abi divi - Sargsjans un Hovanisjans -

ir kvēli armēņu nacionālisti un negrasās piekāpties Azerbaidžānai Karabachas jautājumā, Hovanisjans, kas dzimis 1959. gadā Kalifornijā, ir izteikts rietumnieks, bet Sargsjans orientējas uz Krieviju - tradicionālo kristietības aizstāvi Kaukāzā. Un tas, ka "amerikāni" Hovanisjanu atbalsta jaunatne, vēsti par jaunām vēsmām šajā konfliktu degpunktā.

Azerbaidžānā prezidenta vēlēšanām jānotiek š. g. oktobrī, un novērotāji tikpat kā nešaubās, ka pašreizējais prezidents Ilhams Alijevs, "nācijas tēva" Heidara Alijeva dēls, gūs uzvaru, jo autoritārais režīms, izmantojot bagātos naftas un gāzes resursus, nodrošinājis ekonomisku stabilitāti. Taču demokrātiskā opozīcija, spītējot arestiem un iebiedēšanai, neatsakās no cīņas: 12. martā nodibināta koalīcija *EL* (tulkojumā - publika, sabiedrība). Tās vadītājs ir Eldars Namazovs. Tagad jāgaida, vai šai koalīcijai izdosies izvirzīt pietiekami populāru kandidātu, kas oktobrī spēkosies ar Ilhamu Alijevu, kuŗam acimredzot nāksies vismaz panervozēt.

Franks Gordons

PAR SIMBOLIEM

Latvijas Republikas Saeima pagājušajā nedēļā nobalsoja par vienu konkrētu likumprojekta apspriešanu tā dēvētajā steidzamības kārtā, tas nozīmē, ka trīs lasījumu vietā ir nepieciešami tikai divi. Šajā gadījumā runa ir par likumprojektu, kas paplašinātu to dažādo sarīkojumu skaitu, kuŗos ir **aizliegta Padomju Savienības un nacistiskās Vācijas simbolikas izmantošana**. Šādu simbolu lietošana jau tagad ir aizliegta sapulcēs, gājienos un piketos, un Saeimas valdošā koalīcija tagad vēlas šos noteikumus attiecināt arī uz „izklaides, svētku, piemiņas, sporta un atpūtas sarīkojumiem”. Protams, var jautāt, kāda ir atšķirība starp jēdzieniem „sapulcē” un „sarīkojums”, taču runa šoreiz nav par to.

Kā jau reizēm mēdz būt, arī šoreiz likumprojekta pamatā ir nevis sarīkojumi paši par sevi, bet gan viens konkrēts sarīkojums, proti, - 9. maijs, kad bijušajā Padomju Savienībā plaši tiek svinēta PSRS it kā vienas pašas izcīnītā uzvara Otrajā pasaules karā. Cik lielā mērā Maskava šo uzvaru vēlas attiecināt tikai pati uz sevi, par to varam spriest, aplūkojot tā dēvēto Uzvaras pieminekli Pārdaugavā. Ja tas būtu veltīts kopīgās uzvaras izcīnīšanai, tad tur būtu ne vien sarkanarmijas, bet arī ASV un Lielbritānijas bruņoto spēku pārstāvji, taču piemineklis celts komūnisma laikā, un par „pūstošā kapitalisma” pārstāvju iekļaušanu pieminekļa kompozīcijā, protams, runa nevarēja būt absolūti nekāda.

Tas nu tā, taču paliek fakts, ka 9. maijā pie pieminekļa katru gadu pulcējas ļoti daudz cilvēku, ne

tikai sarkanarmijas veterāni ar savām neskaitāmajām medaļām un ordeniem, bet arī visai daudz ļaužu, kuŗi kaŗā vai nu nav piedalījušies, vai tajā laikā lielākoties pat vēl nebija piedzimuši. Patiesībā tie ir nevis vairs PSRS, bet gan Krievijas Federācijas svētki. Kā zināms, visa pārējā Eiropa Otrā pasaules kaŗa beigās svin 8. maijā, bet Krievija paliek pie sava. Krievu svinētais datums - 9. maijs latviešiem mazāk atsauc atmiņā kaŗa beigās, bet gan daudz vairāk atgādina okupācijas nostiprināšanas nākamo 45 gadu ilgumā, tāpēc radušies šie centieni aizliegt simbolus, kuŗi daudziem cilvēkiem var sagādāt sirdēstus un atstāt apziņā mieles. Jaunais likumprojekts zināmā mērā ir arī reakcija uz to, kas Rīgā notika 16. martā, kad „nacistu” oponenti pie Brīvības pieminekļa atskaņoja skaļu mūziku, tādējādi traucējot tos, kuŗi Latviešu leģiona piemiņas dienā vēlējas pie pieminekļa nolikt ziedus.

Nelaieme ar likumprojektu ir divējāda. Pirmkārt, ir pilnīgs pamats šaubīties par to, cik šis aizliegums patiesībā būs efektīvs. PSRS karogs ar sarkanajām zvaigznēm un sirpi un āmuru, protams, ir redzamākais minētās totalitārās iekārtas simbols. Jau pagājušo gadu 9. maija sarīkojumos nav bijis ļauts vicināt PSRS karogu, un tāpēc tur plīvo neskaitāmi sarkanās drānas gabali, tikai bez minētās atribūtikas.

Taču ko likuma sargi teiks, ja paša kaŗoga vietā pie pieminekļa ieradīsies kāds, kam karogs ir uz kreklīņa vai uzkrāsots uz pieres? Vēl vairāk jādomā par tiem, kuŗi 9. maijā gaisā vicina Staļina „svētbildes”, jo būtu grūti iedomāties ko citu, kas vēl vairāk simbolizē PSRS totalitāro iekārtu nekā tās brutālākais un briesmīgākais dik-

tators. Šis pārdomas pastiprina notikumi pašā Krievijā, kur itin naski patlaban noris Staļina „rehabilitācija”, piemēram, pilsēta, kas pēc Staļina personības kulta atmaskošanas no Staļingradas pārtapa par Volgogradu, proti, atguva kādreizējo nosaukumu, zināmos datumos atkal vēlas kļūt par Staļingradu. Šī gada 2. februārī (diena, kad šajā pilsētā tika sagrauts nacistu kaŗaspēks) Staļina portreti „rotāja” pilsētas autobusus ne vien Volgogradā, bet arī Sibīrijas pilsētā Čitā un pat it kā rietumnieciskajā Sanktpēterburgā. Krievijā skolu mācību grāmatās diktators bieži tiek minēts kā vieds valsts vadonis. Cars Vladimirs Putins ir atjaunojis PSRS simboliku, arī Krievijas Federācijas himnu, gan citiem vārdiem, joprojām izmantojot PSRS himnas melnīnu. Runa te, bez šaubām, ir par simboliem un simboliku.

Latvijas jaunā likumprojekta saskaŗā gan jānorāda, ka arī aizliegums pats par sevi ir visnotaļ simbolisks. Gluži nesen manā radio raidījumā Latvijas Radio viesis bija Edgars Engģzers, Saeimas deputāta Andreja Judina (*Vienotība*) palīgs, un tieši A. Judins ir minētais likumprojekta autors. Raidījumā E. Engģzers stāstīja, ka doma nav aizliegt pašus PSRS (un arī nacistu Vācijas) simbolu elementus.

Sarkano piecstaru zvaigzni vispār nevar aizliegt, jo to (tiesa, ne sarkanā krāsā) izmanto kristiešu Baznīca un arī Brīvības pieminekļa tā dēvētā „Milda” virs galvas tur trīs... jā, piecstaru zvaigznes. Sirpis un āmurs? Tas ir atrodams ļoti daudzos padomju laika arhitektūras elementos Rīgā un citur, arī vismaz uz viena tilta margām. Turklāt sirpis un āmurs ir arī Austrijas oficiālajā ģerbonī. Nacistu kāšķrusts ir sens sanskrita

simbols, ar to sastopamies latviešu etnografiskajos rakstos. Neko no minētā aizliegt nevar. Ar PSRS armijas uniformām, ko joprojām 9. maijā lepmi nēsā sarkanarmijas veterāni, - ir tieši tas pats, lai gan, protams, šo uniformu nūdien varētu uzskatīt par totalitārās iekārtas ļoti konkrētu simbolu, nemaz nerunājot par medaļām un ordeniem. Tā, saka E. Engģzers, nevar aizliegt, jo apbalvojumus kaŗavīri saņēmuši militārā kārtā. Galvenais esot aizliegt simbolikas izmantošanu „totalitārās iekārtas atbalstīšanai”.

Te nu likumprojekts tomēr krietni „iebrauc auzās”, jo kā gan likuma sargiem būtu iespējams ielist sarīkojuma dalībnieku sirdi un prātā, lai spriestu, vai ar sarkanu karogu vai jebkuŗu citu atribūtu viņi tiešām atbalsta „totalitārismu”? Krievu ļaudīm nūdien bieži šķiet, ka neviena tauta Otrajā pasaules kaŗā nav cietusi tik ļoti kā tā. Turklāt mūsdienās šie cilvēki dzīvo Eiropas Savienībā, un diez vai pat viskaismīgākais Staļina „svētbildes” pielūdzējs gribētu atjaunot slēgtas robežas, visuresošu slepenpoliciju, koncentrācijas nometnes un visu pārējo, kas „rotāja” Padomju Savienības „imidžu”. Tie, kuŗi vēlas dzīvot visnotaļ autoritārā iekārtā, mierīgi var pārcelties uz mūsdienu Krieviju, kur vienīgā atšķirība no PSRS ir atvērtas robežas un atteikšanās no „komunistiskiem” principiem valsts tautsaimniecības veidošanā. Citādi tur ir gan būtībā vienpartijas režīms, gan slepenpolicija ar visnotaļ neierobežotām tiesībām, gan visai smaga cenzūras dūre u.tml. Diez vai kāds īpaši gribētu no Eiropas Savienības dalībvalsts pārcelties uz šāda veida valsti.

Taču galvenais te tomēr ir pavisam kas cits, - Latvijas Satversmē garantētās brīvības, proti: „Ikvienam ir tiesības uz domu, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvību,” - un „Ikvienam ir tiesības uz

vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus”. Uzskatus mēs varam paust dažādi ar to, ko velkam mugurā un nesam rokā. Ja manifestācijā kāds nāk ar transparentu, uz kuŗa ir rakstīts: „Paldies PSRS armijai par atbrīvošanu!” - vai tā būtu uzskatāma par totalitārisma atbalstīšanu? Nē, ne par visu vari, un tieši tas pats ir sakāms arī par karogiem un citiem atribūtiem. Tūlīt gan jāpiebilst, ka manī Staļina portrets izraisa riebumu un es nepriecājos par tiem krietni daudzajiem Latvijas Republikas iedzīvotājiem, kuŗi staigā treniņtērpos un citā apģērbā ar uzrakstu „Rossija”. Taču tāpēc nav jāsecina, ka es gribētu kaut ko aizliegt. Tas tomēr ir cilvēka brīvas gribas jautājums, un, ja kāds, kas dzīvo Latvijā, sevi vairāk asociē nevis ar šo zemi, bet gan ar kaimiņvalsti, kādas gan būtu tiesības viņam to liegt?

Amerikā dzīvojošie lasītāji droši vien atceras gadījumu pagājušā gadsimta 70. gados, kad līdz kaula smadzenēm rasistiskais kukluskļans nolēma savu gājieni rikot tieši Čikāgas priekšpilsētā Skokijā, kur dzīvo ļoti daudz ebreju. Kukluskļanu toreiz aizstāvēja chrestomatiskā pilsonisko tiesību organizācija - Amerikas Pilsonisko tiesību apvienība (*ACLU*). Gluži nesen runa bija par nūdien kretinisko Kanساسas pavalsts iedzīvotāju Fredu Felspu un viņa protestiem ASV kaŗavīru un arī citu aizgājēju bērēs, jo, lūk, F. Felspa ieskaitā visa Amerika ir greiza un viņam tas nepatīk. Felspa tiesības protestēt ir apstiprinājusi arī ASV Augstākā tiesa. Neesmu ne kukluskļana, ne vēl jo mazāk Freda Felspa atbalstītājs, tomēr, tieši pretēji, rodas jautājums: aizliegs viņu tiesības, bet vai tad nākamais aizliegums nebūs aizliegt arī manējās? Par to ir vērts padomāt arī saistībā ar minēto Latvijas likumprojektu.

Kārlis Streips

Dzejnieka Jāņa Medeņa gadskārtas

1903 – 1961 - 2013

Gadskārtu raksts kokam parāda tā pieaugumu, ļauj spriest par tā vecumu un augšanas gaitu. Savdabīgos koncentriskos lokos nojaušams koka mūžs, protams, tad, kad koka vairs nav. Literatūrā, it īpaši dzejā, autora fiziskā neesamība neko nenozīmē – veikums turpina patstāvīgu dzīvi, ja laika biedriem un nākamajām paaudzēm ir nepieciešami kāda autora darbi. Tie ir citi mērogi, kuņģos izcilībai vai necilībai nav nozīmes, kuņģos nesvarīga mantojuma kvantitāte vai sportiskas klasifikācijas. Tas pilnīgi attiecināms uz latviešu dzeju, kuņģis nepārtrauktības nodrošinājumam ir nepieciešami ne tikai jauni dzejnieki, bet arī tie, kas rakstījuši pirms vairākiem gadu desmitiem. Mūsu dzeja XXI gadsimtā no iepriekšējā gadsimta saņem virkni autoru, kuņģis devums ir pārļācīgs. Viens no viņiem ir Aleksandra Čaka un Ērika Ādamsona laikabiedrs dzejnieks Jānis Medenis.

Jāņa Medeņa paaudzes pirmie divdesmit dzīves gadi sākas cariskās Krievijas Vidzemes guberņā un beidzas neatkarīgajā Latvijas Republikā, kuņģis ir sava Satversme un kuņģis jau ir ievēlējis pirmo Saeimu. Jānis Medenis ir brīvības cīņu dalībnieks 2. Cēsu skolnieku rotā, un viņa dzejnieka talants raisās paša izkaļotā valstī.

1923. gadā aizsākas Jāņa Medeņa desmit gadi, kas iedibina latviešu dzejā ievērojamu dzejnieku ne tikai tematikas, bet arī dzejas formas jomā. Jānis Medenis ir pirmais, kas balādēs pievērsās latviešu strēlnieku gaitām pēc Ziemeļsvētku kaujām. Pamanāma viņa intīmā lirika, iezīmējas latviskās mītoloģijas pamats dzimtās zemes redzējumā. Jāņa Medeņa dzejoļu krājums *Tecila* (1933) saņem augsta prestiža Kultūras fonda godalgu un ir savdabīga robežzīme latviešu dzejas attīstībā. Dabiski un labskanīgi viņa dzeja iedzīvojas franču dzejnieka Fransuā Vijona lolotā franču balādes forma, un vairākus gadu desmitus Jāņa Medeņa *Jauno bērzu balāde* vai *Balāde par kamenēm* atrodas poētikas mācību grāmatās. Pat skarbais marksists Andrejs Upītis *Pasaules rakstniecības vēsturē*, nobeiguma sējumā, rakstot par latviešu literatūru, atzīst, ka *Medeņa soneti pieskaitāmi vislabākajiem latviešu literatūrā*. Grāmatas tituldzejolis ir vārsimā: *Dzejnieks, trulas spalvas necilā – / karstas dzirkstis šķīļas tecilā!* kļūst par savdabīgu Jāņa Medeņa dzejas veikuma simbolu. Kopumā krājums bija izcils notikums literārajā dzīvē. Trīsdesmit gadu vecumā sasniegtais Jānis Medeni izvirza arī viņa paaudzes priekšplānā, kuņģis jau iemirdzējies Aleksandra Čaka dzejā.

Dzejnieka laimes laiks – tā varētu nosaukt nākamo Jāņa Medeņa desmitgadi, pat ievērojot visu pretrunīgumu un dažādību viedokļos par laika posmu no 1934. līdz 1944. gadam. Būdam Edvarta Virzas līdznieks Latvijas un latviešu tautas misijas redzējumā, 1934. gada 15. maijā notikušajās pārmaiņās Jānis Medenis vispirms saskata spēcīgu stimulu nacionālās identitātes stiprinājumam un izvērsumam. Tas labi saskatāms viņa dzejoļu krājumā *Varenība*

(1936). Pastiprinās latviskās dzīvesziņas iedzīvinājums (skat. dzejoļus *Jumja guldišana*, *Ūsiņa nakts*), tai pietuvināti tiek skatītas nesenās pagātnes brīvības cīņas dzejojumā *Pulkvedis Kalpaks Ūbānu pilskalnā*. Dzejas formas veidojumos Jānis Medenis nonāk līdz konsekvencei – deviņiem Medeņa metriem, kas veidoti tautasdziesmu un antikās strofikas iespaidā. Rezultāts ir interesants vēl aizvien, ja izdodas ievērot ritmam atbilstošu dzejas skandējumu. Lai arī kritika Medeņa metrus pasludināja par nacionālo dzejas formu, tomēr plašāku lietojumu tie ne guva, – šajā jomā atbalsis ir Zinaīdas Lazdas un Viļa Cedriņa dzejā. Par dzejoļu krājumu *Varenība* Jānis Medenis pirmais saņēma jaundibināto Annas Brigades balvu 1936. gadā un Kultūras fonda godalgu 1937. gadā. Brīvības cīņu dalībniekam Jānim Medenim piešķir zemi Saikavas pagastā, kur Aiviekstes krastā viņš uzceļ savu namu – Medeņus.

Foto: Maijas Poišas personīgais arhīvs

1937. gadā iznāk Jāņa Medeņa dzejoļu krājums *Mūžīgā diena*. Atskaitot krājuma ievaddzejoli, jaunu dzejoļu šajā grāmatā nav. Te vēlreiz iespiesti darbi no dzejnieka pirmā krājuma *Torņi pamalē*, kas sacerēti 1922. – 1926. gadā. Salīdzinot abas grāmatas, redzams, ka *Mūžīgajā dienā* nav uzņemti tikai trīs dzejoļi – *Vecā māja* un *Frīna putu baltā gultā*, kas pārāk tieši atgādina Jāņa Medeņa jaunības gadu autoritāti Edvartu Virzu, un dzejolis *Tēraudzīlie putni*, kas dzejniekam licies neveiksmīgs. Klāt nākuši trīsdesmit seši divdesmitajos gados sarakstīti darbi. Būtībā tas ir nevis pārstrādāts, bet papildināts pirmās grāmatas jaunizdevums. Slavinājumu Kārlim Ulmanim un 15. maijam krājumā nav, toties ievērojami plašāk pārstāvēta Jāņa Medeņa intīmā dzeja. Latviskā mītoloģija sastopama pastarpināti, toties priekšplānā izvirzās Bībeles un renesanses motīvi, izveidots cikls *Soneti Laumai*. Dzejas tēls ir latviešu strēlnieks,

kas mūžīgo un pārļācīgo atradis milā, citās izpausmēs dažkārt brāmanīgs, bet ne retorisks. Šī varbūt vispersoniskākā Jāņa Medeņa grāmata iezīmē savdabīgu dzejnieka jaunrades ceļa pāvērsienu – pievērsanos nepolitiskām pamatvērtībām, jo, varām mainoties, turpmākie gadi Latvijas un latvieša identitātes dzejniekam nebūs labvēlīgi – viņš nespēs iejusties nevienā viens otru nomainošā okupācijas režīmā.

Kad Latvijas Republikas teritorijā ienāk Padomju Savienības karaspēks un tiek likvidēta valstiskā neatkarība, Jāņa Medeņa vārds no preses slejām pazūd. Jānis Medenis uzauzē bārdu un nododas zemes darbiem savās mājās – rok grāvjus, ierīko drenāžu, strādā meža darbus, labprāt atrodas pļavās vai tabakas laukā, kur viņa āriene un darbošanās garāmbraucēju uzmanību nesaieta. Medeņos viņš centās uzturēties iespējami retāk, nakšņodams tuvējās sievas vecāku mājās

du sejas ievietoti veltījumi pulkvežiem Oskaram Kalpakam un Jānim Balodim, dzejniekam Edvartam Virzam aizsaulē un dzejolis *Aizvestajam*. Traģiskām un optimistiskām tonkārtām mijoties, izskan ticība Latvijas karogam – *no mūžiem bijis tu un esi tu un būsī*. Šajā grāmatā Jāņa Medeņa dzejas tēls ir skumju un ļaunu nojautu varā, ko nemazina prieka epizodi. Tā beidzās Jāņa Medeņa mūža ceturtais desmitgads. Nākamā rādis, ka beigusies dzejnieka brīvas gribas raisīta dzejas publicitāte. Protams, dzejoļi top, tiek sakārtoti krājumi, bet bez izredzēm tos publicēt.

Sāpju un traģikas desmitgads aizsākas 1944. gadā, kad, veļoties pāri fronte, tiek nopostīti dzejnieka celtie Medeņi. Kopā ar ģimeni dzejnieks dodas bēgļu gaitās uz Kurzemi. Piebalgā viņiem pievienojas Kārlis Skalbe ar savējiem. Abas ģimenes ir kopā līdz Ventspilij. Braukšana uz Vāciju Jānim Medenim nebija pieņemama, bet izklūt uz Zviedriju neizdevās.

Dzejnieks strādā par direktoru Vārves pagastskolā, vēlāk par darbvedi vietējās dzirnavās. 1946. gada 1. janvārī Jānis Medenis tiek apcietināts, 27. novembrī tiek izvirzīta apsūdzība, un 6. decembrī viņš tiek tiesāts 12 cilvēku grupā. Dzejniekam izvirzīta apsūdzība par līdzdalību vācu okupantu militārajos formējumos un nacionālā partizānu akcijās, pretpadomju propagandu un neziņošanu par nacionālo partizānu darbību drošības iestādēm. Jānis Medenis atzīstas, ka piedalījies vācu organizētajā iedzīvotāju pašaisardzībā Saikavas pagastā – vienu reizi ar šauteni rokās sargājis pagastmāju, divas reizes sargājis tiltu. Viņa līdzdalību nacionālo partizānu akcijās noliedza citi šajā prāvā apsūdzētie. Pretpadomju aģitācijas sakarā dzejnieks atzīst, ka laikrakstos publicējis dzeju, nevis rakstus. Procesā par lietiskiem pierādījumiem ir divi dzejoļu bloknoti, kuņģis dzejnieks atzīst par saviem.

Apsūdzība saistās ar dzejoli *Cik mocēķļu*, kas publicēts nelegālajā izdevumā *Kurbads* 1945. gada 15. Oktobrī. Tas beidzas ar vārsimā: *Jo naidnieks, kas tev apkārt visās malās, / Kā ēka drūpot simtu daļās daļās, / Laiks pēdjo triecienu tam atvēzēt un spēt!* No jebkuļa viedokļa raugoties, šāda publikācija ir vairāk nekā dīvaina – Sarkanās armijas komandantūras pārklāj gandrīz visu Eiropas, bet nacionālie partizāni tagad dos pēdjo triecienu šai armijai... Jānis Medenis atzīst, ka tas ir pretvācisks dzejolis un tādi bijuši vēl. Rezultātā apsūdzības rīcībā paliek tikai neziņošana. Tas izskan advokātes Uļjanovas atzinumā, ka *nozieguma veikšana ir formāla, ka nav nekādas pretpadomju darbības vācu okupācijas laikā, ka bandītus nav atbalstījis*. Viņa lūdz sodu mikstināt. Rezultātā Jānis Medenis saņem desmit gadus ieslodzījuma. Tie aizsākas Rīgas Centrālcietumā, tad soda nometnē Daugavgrīvas cietokšņā teritorijā Boldeņrājā. 1946. gada jūnija sākumā viņš tiek izvests uz Noriļsku, bet ieslodzījuma beidzamos gadus aizvada Krasnojarskā.

Šajā laikā top trīs dzejas krājumi – *Burvību grāmata* (1942 – 1946), *Dieva dārzs* (1947 – 1948) un *Putnu ceļš* (1948 – 1955), kuņģis... līdz šim pilnīgi publicēti tikai

trimdā izdoto Jāņa Medeņa piec-sējumu rakstu otrajā un trešajā sējumā 1988. gadā. Ne šajā, ne dzejnieka beidzamajā desmitgadē tie lasītāju nesasniedz, un arī šodienas Latvijā tie pazistami fragmentos. Šīs grāmatas ir savdabīga dzejnieka dienasgrāmata, kuņģis nobriedusi personība sasniegusi briedumu saturā un formas jomā, kuņģis pievērsšanās senvēsturei mijas ar apkārtnes aistētisku skatījumu pat tad, ja tajā aistētiskais ir tikai asociācijas. Atsevišķi minama poēma *Ziemeļu elēģijas*, kuņģis pievienojas augstākajiem sasniegumiem šajā žanrā latviešu literatūrā kopumā. Piektajā dzejnieka desmitgadē iznāk tikai viena grāmata – Jāņa Rudziša sakārtotā izlase *Mīkēlnīca*, kuņģis 1952. gadā izdod Jāņa Abuča apgāds *Ziemeļblāzma Zviedrijā*. „Chruščova atkusnis” paveļ dzejniekam mājupceļu. Izsūtījuma gados fiziski viņš ir kļuvis invalīds. Vēlāk, 1976. gadā, Jāņa Medeņa dzejas kopas ievadā *Latviešu dzejas antoloģijas* 5. sējumā par dzejnieka pēckara gadiem ir teikts: *Padomju dzīves apstākļi dod iespēju Jānim Medenim atgriezties pie tiem vitāli radošajiem momentiem, kas aizsācās „Tecilā”*. Dažos gados Jānis Medenis izaug par ievērojamu padomju dzejnieku.

Dzejnieka pēdējie dzīves gadi ir smagas vilšanās laiks. Dzīve padomju Latvijā bijušajam izsūtītajam, lai arī ievērojamam dzejniekam, nav viegla. Laikrakstu un žurnālu redaktori ir īpaši vērtīgi pret iesniegtajiem darbiem – valda bailes, pat pēc PSKP 20. kongresa. Taču pamazām Jāņa Medeņa dzeja parādās gan žurnālā *Karogs*, gan laikrakstā *Literatūra un Māksla*. Iesniegtais 1905. gada balāžu krājums *Ugunis naktī* tiek noraidīts kā „nešķirisks” un „nepartejisks”. (Pilnībā tas šodien lasāms Jāņa Medeņa trimdā izdoto Rakstu 5. sējumā.) Dzejnieks sagatavo iepriekšējo grāmatu izlasi *Dienu krāšņums*, kas nonāk pie lasītāja 1958. gadā. Taču... dzejoļu teksti ir „uzlaboti”, kas detalizēti apcerēts Jāņa Rudziša un citu trimdas autoru rakstos. Grāmata dod iespēju uzņemt Jāni Medeni Latvijas Padomju Rakstnieku savienībā, taču tās tapšanas likloči nebija noslēpums un būtībā kļuva šķērslis turpmākiem Jāņa Medeņa dzejas izdevumiem – godaprāts atturēja tirāžēt grāmatas „redaktora” Ēvalda Sokola kropļojumus. Spēkā bija nosacījums, ka literāra darba pēdējā redakcija autora dzīves laikā ir noteicošā, taču Jānim Medenim ar šo dzejoļu „redakciju” nebija nekā kopīga. Pēc dzejnieka nāves neliela 1905. gada balāžu daļa tika publicēta 1961. gadā, un tad Jāņa Medeņa literārā mantojuma apgūvē iestājās kļums, kuņģis pārtrauca jau pieminētais Rakstu izdevums trimdā. Šodien dzejnieka devums vislabāk iepazīstams viņa simtgadē iznākušajā izlasē *Atkal esmu mājās*, ko sarūpēja viņa dzimta.

Pārlūkojot Jāņa Medeņa gadskārtas, atcerējos literatūrvēsturnieka Arvīda Dravnieka rakstīto: *Jānis Medenis kā dzejnieks izauga Latvijas Republikas laikā un savos darbos izdziedāja šo republiku un izauga tajā liels*. Trāpīgais formulējums prasa lielāku vērtību dzejnieka darbiem viņa simt desmitajā gadskārtā.

Andrejs Grāpis

ATMIŅU STĀSTS

Smiltenes Lazdu kalns

Skats no Lazdu kalna uz Smiltēni aizvadītā gadsimta sākumā...

... mūsdienās

No Smiltenes pilsētas dienvidrietumu virzienā iet ceļš uz Cērtēnes ciemu. Smiltenes Klusā iela beidzas pie Lazdu kalna, kuŗa augstums virs jūras līmeņa ir 133 metri. Nav jau sevišķi augsts kalns, tomēr ar savu augstumu norāda, ka varbūt ļoti senos laikos varējis būt ārējais aizsardzības valnis Smiltenes – Cērtēnes pilskalam pie Klieveru ezera.

Lazdu kalns, būdams tik ļoti tuvu Kļaviņa mājai, kuŗas apakšējo stāvu irēja mani vecāki, bija mūsu - triju meiteņu bērnības visvairāk iemīļotā rotaļu vieta. Kļaviņa mājā mums bija liels sakņu dārzs, liela rožu dobe, veļas māja, malkas šķūnis un vietas, kur varēja audzēt vistas, pat turēt cūkas, kuŗas gan vecāki ne-

turēja. Mājas saimnieks dārzā ierīkoja skaistu, lepnu zivju diķi. Dārzā auga daudz augļu koku un ogu krūmu. Mums pat ierādīja dažus ogu krūmus, tomēr visvairāk iemīļotā vieta mums bija un palika Lazdu kalns. Lazdu kalna vienā pusē bija neaparktāmi skaista, saulaina pļava, un visu vasaru tur ziedēja puķes – margrietīņas, ko mēs saucām par pipenēm. Sevišķi skaisti ziedēja zilie pulksteņi, bet visskaistākie bija dižie pulksteņi lieliem ziliem zvaniem, tie stipri atšķīrās no mazajiem pulksteņiem. Vēl bija ļoti skaisti lieli sarkanie āboliņi, dzeltenie āboliņi, varbūt atlikums no seniem laikiem. Tur lasījām arī daudz meža zemeņu un savādās lielā-

kās ogas no meža zemeņu pasugas – spradzenes, kuŗām bija citāda garša un arī lapas atšķīrās no parastām meža zemenēm. Lazdu kalnā uzgājām riekstu krūmus, kaut gan to tur bija samērā maz. Tātad agrāk kalns tā bija dabūjis savu nosaukumu. Vēl tur auga skaistas, lielas priedes. Lazdu krūmus mēs bieži aplauzām nelaikus, un neviens jau mūs ne pārāk kontrolēja, ne pamācīja.

Tajos pagājušā gadsimta laikos, 30. gadu sākumā, dzīve bija noteikta un mūs, bērnus, varēja droši palaist klaiņot skaistajā Lazdu kalnā, kuŗš otrās puses zemākā daļā bija avotains, bet zeme tur bija auglīgāka. Mūsu bērnu rotaļas parasti kulminā-

ciju sasniedza piektdienās, kad Smiltēnē bija tirgus diena. Tad vakaros tirdzīnieki, pabeiguši gaŗu dienu tirgus laukumā pie baznīcas, veikalos iepirkušies un krogos atpūtušies, gatavojās braucienam mājup uz Cērtēnes vai Launkalna pusi. Viņi brauca no Daugavas ielas un drīz vien bija Lazdu kalna tuvumā. Kalna nogāzē auga veci ievu krūmi jau stipri stingriem stumbriem. Ievu ziedu laikā visa apkārtnē smaržoja. Mēs un dažreiz arī kaimiņu mājas zēni sakāpām stingrajos ievu zaros un paslēpušies sākām jau laikus kļāgāt un pat gaudot daždažādos toņos. Mūsu nodoms bija baidīt tirdzīniekus, lai viņi domā, ka kalnā spokojas. Nemaz ilgi ievās nebija jāgaida, kad pirmie tirgus vezumnieki sāka braukt mājās. Kaut ko jau nu viņi sadzirdēja un tad parasti uzšāva zirgiem ar pātāgu un aulekšiem vien aizdrāzās uz Cērtēni. Mums tas sagādāja lielu lielos priekus, un labi gan, ka vecāki mūsu izdarības nezināja. Mēs jau drīz vien ieradāmies godīgā izskatā uz ikvakara kāju mazgāšanu, jo tajos gados vasarās apavus reti valkājām. Skrējām basām kājām. Zināms, skolu sākot, ļoti nepatika valkāt apavus. Veļas mājīņa, kas celta no ķieģeļiem, aizstāja vannas istabu. Mājā, saprotams, bija ļoti laba virtuve un labiercības.

Pie mums dzīvoja un mūs, bērnus, uzmanīja un arī ar mums rotaļājās vecmāmiņa. Viņas vīrs bija miris, - 20. gados bija Silvas meža iecirkņa darbinieks – Andrievs Skuja. Palsmanes barons viņam bija uzdāvinājis lepnu ie-

roci, ko lielinieki viņam bija atņēmuši. Latvijas brīvos gados viņš ieroci atdabūja. Mūsu dūšīgā vecmāte bija sev noskatījusi Lazdu kalna pakājē ģimenes dārziņu. Smiltenes pilsēta dārziņus izdalīja iedzīvotājiem, kuŗi tos vēlējās. Šī lazdu kalna daļa bija Ugunsdzēsēju biedrības Jāņu parkam tuvāka. Toreiz pilsētas galva laikam bija Miglas kungs. Kad pilsētas kungi sanāca dalīt Lazdu kalna pakājes zemi, vecmāte tūdaļ sagatavoja garšīgu limonādi, apsmērēja vienkāršo rupjmaizi ar labo tolaiku sviestu un pacienāja augstos viesus. Tie bija ļoti priecīgi un pateicībā viņai piešķīra jau viņas iepriekš izskatīto dārziņa labāko vietu.

Esmu apciemojusi dzimteni četras reizes. Divreiz ar vīru. Viņš nomira 2000. gadā. Pēdējo reizi apciemojot Latviju, redzēju, ka Kļaviņa mājas dārzā vairs nav zivju diķa, bet dārzs bija apkopts. Pēdējo reizi apciemojot Lazdu kalnu, biju ļoti vilusies, jo no mana iemīļotā kalna nekas cits kā necilus uzbūvētais skatu tornis nebija palicis. Lazdu kalnā rēģojās (bija jau vēla novakare) sabūvētas mājas, dažas priedes laikam vēl bija. Smiltene pati kļuvusi daudz lielāka, modernāka.

Šīs ir vairāk nekā 80 gadu vecas atmiņas. Trimdā devos ar mugursomu plecoss vienā no pēdējiem kuģiem, kuŗi izbrauca no Daugavas pie Rīgas 1944. gada oktobra sākumā. Esmu dzimusi 1925. gadā. Domāju, ka šīs atmiņas derētu saglabāt vēlākiem laikiem – nākotnē.

Ingrīda Jirgens

MUMS RAKSTA

Viesmīlība un tās trūkums

Anglijas dienas laikrakstā *The Independent* tikko parādījās kāds salīdzinošs apskats par viesmīlīgajām pasaules valstīm. Starp tām pārsteidzoši pirmo vietu ieguvusi Islande, par spīti tās nevisai tikamam Ziemeļatlantijas klimatam.

Ekonomiskai krīzei, kas skāra

Islandi pirms pieciem gadiem, tagad sekojot attiecīgs uzplaukums. Islandiešu iedzīmtā laipnība pret ciemiņiem paverot turpmāku tūrisma pieaugumu. Pašreizējais viesu skaits - ap 600 tūkstošu gadā turpmāk varētu pieaugt līdz miljonam. *The Independent* piemetina, ka Anglija

šai viesmīlības līgā esot zemā - 55. vietā.

Minētajā avīzē parādās arī kāda cita tabula par neviesmīlīgākajām pasaules valstīm. Pirmajā vietā šai līgā esot Bolīvija, tai seko Venecuēla, bet trešajā vietā ir Krievijas Federācija, un **nozēlojamā piektā vietā ierī-**

nota Latvija. (Izcēlums mūsu -red.) Mūsu valsts zemajam vērtējumam iemesls būs tie 50 padomju okupācijas gadi, kuŗu laikā Latviju pārplūdināja krievu ieceļotāju masas. Ar necivilizētu uzvedību un bravūru tie lielā mērā gādāja, lai Latvija atstātos lielā kaimiņa līmenī.

Islandei salīdzinājumā ar Latviju ir ļoti pateicīgs novietojums tālu no Krievijas robežām. Blakus krievu ierēdņiem, kuŗi darbojas Krievijas vēstniecībā Reikjavīkā, daudz citu tur nebūs. Laimīgie islandieši!

I.Piķelis

425 gadi pirmajai Rīgas grāmatu spiestuvei

Kartes fragments ar Rīgas attēlu no izdevuma *De expugnatione Civitatis Rigensis Livoniae Metropolis. - Rigae* : per N. Mollinum, M.DC.XXII [1622].

Šogad apīrt 425 gadi, kopš Rīgā iekārtota pirmā grāmatu spiestuve, kas bija arī pirmais poligrāfijas uzņēmums tagadējās Latvijas teritorijā. Šim notikumam par godu **9. aprīlī plkst. 17.00 Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB), K. Barona ielā 14, tika atvērta izstāde *Gedruckt zu Riga* - „Iespīests Rīgā”, kas dod unikālu iespēju klātienē aplūkot senākajā Latvijas teritorijā iespīestās grāmatas no LNB un LU Akadēmiskās bibliotēkas krājumiem. Izstādi atklāja LNB direktors **Andris Vilks**; izstādes viesus ar savu klātieni pagodināja arī UNESCO Starptautiskie eksperti (Esko Hakli, Vinstons Tabs, Erlands Koldings Nilsens, Abdelazizs Abids), kas bija ieradušies Rīgā, lai pārrunātu LNB darbības stratēģiju *Gaismas pili*.**

Pirms izstādes atklāšanas plkst. 14.00 Latvijas Nacionālās bibliotēkas Jaunākās periodikas lasītavā, K. Barona ielā 14, norisinājās arī Rīgas pirmās grāmatu spiestuves dibinātājam Nikolajam Mollinam (1550/1555 – 1625) un viņa laikmetam veltītie lasījumi, lai aktuālizētu grāmatizdevēja devumu Latvijas kultūrā. Rīgas

pilsētas mākslas vēstures, grāmatu iespīšanas fainomenu, pilsētas semiotikas un citus aspektus lasījumu un izstādes apmeklētāji varēja izvērtēt vairāku laikmetu paralēlēs. Ar lasījumiem uzstājās Dr. phil. Ineta Kivle, Dr. philol. Ināra Klekere, Latvijas Poligrāfijas uzņēmumu valdes priekšsēža vietnieks Artis Ērglis, Dr. habil. art. Ojārs Spāritis, Dr. hist. Gvido Straube, Dr. hist. Jānis Krēslis un Dr. philol. Māra Grudule.

Grāmatu iespīšana Rīgā sākās 1588. gadā – aptuveni 120 gadus pēc Gūtenberga atklājuma. Pēc Rīgas rātes aicinājuma to uzņēmās holandietis Nikolajs Mollins, kas ieradās šeit no lielākā Eiropas grāmatniecības centra – Antverpenes. Rīgas un Latvijas kultūrā Mollina darbība ir ļoti nozīmīga. Būdam poligrāfijas nozares iedibinātājs, viņš 38 gadu laikā izdevis ap 200 iespīdarbu, galvenokārt latīņu un vā-

Kristus satiek mācekļus. Attēls no 1615. gada luterāņu rokasgrāmatas – pirmās latviešu valodā iespīestās grāmatas Rīgā

cu valodā. Daļa no tiem ir grāmatas (vairāki arī apjomā lieli izdevumi), taču vairākums – dažādi apsveikuma dzejoļi un citi sīkdarbi. Īpaši izceļama ir 1615. gadā mūsdienu Latvijas teritorijā pirmā latviešu valodā iespīstā grāmata – tā sauktā luterāņu rokasgrāmata – trīs atsevišķi un atšķirīgi noformēti darbi (“Evaņģēliji un epistulas”, “Enhiridijis”, “Psalmi un garīgas dziesmas”).

Signe Valtīņa, sabiedriskās attiecības, Latvijas Nacionālā bibliotēka

Rīgas Latviešu biedrībā izgaismo debesis

Rīgas Latviešu biedrība sadarbībā ar Latvijas Radio ir sākusī runāt skaļāk un plašāk par zinātņi. Turpmāk katru mēnesi ikviens būs aicināts piedalīties diskusijās un neformālā gaisotnē uzdot viņu interesējošus jautājumus pašmāju zinātniekiem. Marta tikšanās iesākās ar pasaules aktualitāti astronomijā – Čilē, Atakamas tuksnesī, tika atklāts pasaulē modernākais teleskops – ALMA (Atakamas lielais milimetru režģis), lai mestu dažādus izaicinājumus tālāk un nezināmāko Visuma apgabalu pētīšanai. Klāt svinīgajā ceremonijā Čilē bija arī radio raidījuma „Zināmais nezināmais” vadītāja Sandra Kropa. Atgriezusies no Eiropas Dienvidu observatorijas

Andu kalnos, viņa stāstīja par augstu kalnos izvietotajam teleskopa antenām. Savukārt pašmāju zinātnieki 21. marta vakarā klātesošajiem plašāk skaidroja dažādas ar kosmosa izpēti un teleskopu darbību saistītus jautājumus.

Latvijas Universitātes Astronomijas institūta pētnieks Ilgonis Vilks ilustrēja, ko un cik tālu šobrīd cilvēce ir saskatījusi Kosmosā, Latvijas Astronomijas biedrības pārstāve Irēna Pundure norādīja, ko un cik daudz var redzēt ar pašmāju Baldones Šmidta teleskopu, savukārt atbildes uz jautājumiem, kā darbojas radioteleskopi pasaulē un Latvijā, bija astronoma Kārļa Bērziņa ziņa. Modernās astro-

nomijas izaicinājumus datu apstrādē un uzglabāšanā atraktīvi raksturoja datorzinātņu doktors Mārtiņš Gills, atbildot arī uz vairākiem klātesošo jautājumiem.

Rīgas Latviešu biedrībai astronomija nav sveša joma – tā savulaik bija ieinteresējusi arī Krišjāni Baronu, kas Tērbatas universitātē studēja matemātiku un astronomiju. Viņam par godu ir nosaukts arī 1977. gadā atklātais asteroīds “3233 Krišbarons”.

Uz nākamo tikšanos raidījums „Zināmais nezināmais” un Rīgas Latviešu biedrība pašmāju zinātniekus un zinātnes entuziastus aicinās 25. aprīlī plkst 18:00.

Radio žurnāliste **Sandra Kropa**

LATVIEŠU NOZĪMĪGĀKO NOTIKUMU KALENDĀRS 2013

APRĪLIS

20. aprīlī – Izrāde „Pasakas par ziediem” Gēteborgā, Zviedrijā. Rīko „Latvijas koncerti”. Vairāk www.laggbg.se
21. aprīlī – Izrāde „Pasakas par ziediem” Oslo, Norvēģijā. Rīko „Latvijas koncerti”.

MAIJS

2. maijā – ASV latviešu organizāciju pieredzes apmaiņas seminārs. Vairāk www.alausa.org

3. maijs – 5. maijs – Amerikas latviešu apvienības (ALA) 62. kongress Sietlas priekšpilsētā Tukwillā. Vairāk [www.alausa.org/lv/citi/ alas-62-kongress-sietla-vasingtona/](http://www.alausa.org/lv/citi/alas-62-kongress-sietla-vasingtona/)

4. maijs – LR Neatkarības atjaunošanas diena.

11.00 – 21.00 ZIEDU LATVIJAS veidošana Pie Brīvības pieminekļa

11.00 – 13.50 Latvijas izglītības iestāžu pūtēju orķestru *defile programma*

14.00 Ziedu nolikšanas ceremonija

10.30 – 16.00 PAVASARA SPORTA FESTIVĀLS 11. novembra krastmalā

17.00 – 19.00 koncerts LAIKS SVINĒT

19.00 – 22.00 koncerts SAMĪĻO LATVIJU jeb pavasarīgs dzimšanas dienas ceļojums

Grupas „Instrumenti” un *Musiqq*, solisti un kori. Vairāk – www.kultura.riga.lv

4. maijs – 5. maijs – Latviešu kultūras dienas Īrijā. Rīko Latviešu nacionālā padome Īrijā. irijaslnp@gmail.com

25. maijs – 26. maijs – Latviešu sporta dienas – 60. ASV meistarsacīkstes basketbolā, volejbolā un draudzības spēle hokejā (ASV-Kanada), Mineapolē, MN. Rīko ALAs Sporta nozare un Minesotas latviešu sporta kopa “Starts”. Sarīkojumu vietas ir vēsturiskā Mineapoles rajona. Sacensības notiks De LaSalle skolā, uz Misisipi upes salas. Satikšanās un apmešanās vieta ir Depot hotelis, un apbalvošanas vakars būs Ukrainian Activity Center, tuvu upes krastmalai. Sīkāka informācija sekos. Mājaslapa www.asvmeistarsacikstes.com

26. maijā, - plkst. 3:30 **pēcpusdienā** Ņujorkas Latviešu koŗa (ŅLK) *Pavasara koncertu* Katskiļu nometnē. Sīkāka info sekos - Koŗa mājaslapa: www.nylatvianconcertchoir.org

JŪNIJS

1. jūnijs – Latvijas pašvaldību vēlēšanas. Vairāk www.cvk.lv

4. jūnijs – 15. jūnijs – Rīgas Operas festivāls. Vairāk www.lno.lv

21. jūnijs – 22. jūnijs – Pasaules latviešu amatnieku saiets Valmierā. Vairāk www.macibucentrs.lv

21. jūnijs – 15. jūlijs – Cēsu Mākslas festivāls. Vairāk www.cesufestivals.lv

27. jūnijs – 11. jūlijs – „Hello, Latvia! / Sveika, dzimtene!” – **divvalodu ceļojums pieaugušajiem, ģimenēm**. Iespēja iepazīt Rīgu, apceļot Latviju un apmeklēt XXV Vispārējos Dziesmu un XV Deju svētkus! Rezervējiet vietu, iesūtot \$500 iemaksu. Maksimālais dalībnieku skaits ir 20; cena \$3600.

27. jūnijs – 11. jūlijs – „Heritage Latvia” – **angļu valodas ceļojums jauniešiem**. Jaunieši (13-15 g.v.) iepazīsies ar Rīgu, apceļos Latviju, satiksies ar sava vecuma jauniešiem divās Latvijas skolās un apmeklēs Dziesmu un Deju svētkus. Programma līdzinās „Sveika, Latvija!” ceļojumam, tikai informāciju sniedzam angļu valodā. Cena \$3 100. Tuvāka informācija par abiem ceļojumiem, kontaktējoties ar Anitu Juberti: tālr. (301) 340-8719, e-pasts: projekti@alausa.org **Pieteikšanās termiņš abiem ceļojumiem ir līdz 2013. gada 28. februārim**. - Pieteikšanās veidlapas ir pieejamas ALAs mājas lapā www.alausa.org.

30. jūnijs – 7. jūlijs – XXV Vispārējie latviešu Dziesmu un XV Deju svētki Rīgā:

29. jūnijā 11.00 koŗa koŗi LU aulā un Rīgas Latviešu biedrībā
30. jūnijā 18.00 Dziesmu svētku atklāšana un virsdiriģentu/ virsvadītāju godināšana Dziesmu svētku parkā

2. jūlijā 19.00 J. Vītola 150 gadu jubilejai veltīts koncerts LU aulā

3. jūlijā 19.00 Vokāli simfoniskās mūzikas koncerts *Arēnā Rīga*
 19.00 Pūtēju orķestru koncerts Lielajā gildē

4. jūlijā 18.00 Kokļu ansambļu koncerts Izstāžu centrā Ķīpsalā, zālē nr.2

5. jūlijā 14.00 Deju lieluzvedums, 1. koncerts Daugavas stadionā
 22.00 Deju lieluzvedums, 2. koncerts Daugavas stadionā

6. jūlijā 12.00 Deju lieluzvedums, 3. koncerts Daugavas stadionā
 17.00 Dižkoncerts Doma laukumā

22.00 Deju lieluzvedums, 4. koncerts Daugavas stadionā

7. jūlijā 10.00 Gājiens
 19.00 Nobeiguma koncerts „Līgo” Mežaparka estrādē

23.00 – 4.00 Sadziedāšanās nakts

30. jūnijs - Pasaules Latviešu saiets Rīgā, Rīgas Latviešu biedrības Lielajā zālē no 13:00 līdz 17:00. Vairāk girtszeidenbergs@comcast.net

VEIDOSIM ŠO KALENDĀRU KOPĀ!

Ja vēlaties, lai par jūsu rīkoto notikumu uzzinātu avīžu *Laiks* un *Brīvā Latvija* lasītāji un abu mājaslapu apmeklētāji, lūdzu, sūtiet informāciju uz Rīgas redakciju:

redakcija@laiks.us, redakcija@brivalatvija.lv,
 fakss: +371 67326784, tālr.: +371 67326761

DZIESMU UN DEJU SVĒTKI – KĀ ŠKĪSTĪŠANĀS

Baiba un Arturs Tereško. Viņa homeopate, viņš – pieredzējis fitoterapeuts. Abi Latvijā visnotaļ iecienīti ārsti. Jo īpaši pazīstams ir Arturs Tereško ar savām daudzveidīgajām zāļu tējām. Taču ne visi zina, ka Baiba un Arturs ne tikai ārstē pacientus, bet arī aktīvi dejo tautasdejas. Turklāt jau pārdesmit gadus. Savulaik bijuši aktīvi tautasdeju kopas „Jumis” dalībnieki, tagad dejo Priekuļu novada Liepas pagasta kopā „Sadančis”. Šogad būs viņu ceturtais dziesmu un deju svētki. Svētki, kuŗus gribas piedzīvot atkal un atkal.

Pašlaik paralēli ārstu praksei noris intensīva gatavošanās lielajiem Svētkiem. Mēģinājumi, mēģinājumi... Jaunu deju soļu slīpēšana. Jo choreogrāfi katru gadu izdomā kaut ko jaunu, interesantu. Un rezultāts, protams, ir košs. Citi deju raksti, citi soļi un melodijas. Katram choreografam gribas parādīt kaut ko vēl nebijušu un interesantu. Taču senās, gadu gadiem ierastās dejas „Diždancis”, „Sudmalīņas” un „Rucavietis” gan pašiem deju kopas, gan skatītājiem liekas vistuvākās sirdij. Tā ir latviešu deju pūra vislielākā bagātība. Un, cerams, tāda būs vienmēr.

Arturs Tereško gan saka: „Bet kā deju Latgalē! Tur deju kadriļš – kā mūsu vecmāmiņas. Ir ko redzēt!”

Kādos tērpos šajos Dziesmu un deju svētkos redzēsīm „Sadanča” deju kopas? „Etniskos Liepas pagasta tērpos”, atbild abi deju kopas. „Tajos daudz zaļuma. Zaļās vestītes. Meiteņu brunčiem griežoties, arī svitrās uzvirzīti zaļumi.” Puišiem esot balti pusemēti un tāda paša baltās krāsas toņa bikses. „Smuki

Baiba un Arturs Tereško
Latgales tautastērpos

mēs, puiši, esam! Un meitenes, protams, arī,” smaidot saka Arturs.

Dziesmu un deju svētku laikā mēģinājumos netrūkst arī grūtību. Reizē prieks un arī darbs. „Mēģinājumi ir diezgan sūri. Esam dejuši zem lielām lietus gāzēm, izmirkuši...” saka Arturs. „Un tad pēkšņi spēcīgi uzspīd saule. Parādās skaists varavīksnes loks. Un – viss kūp no gataņiem! Jo bijām taču caurcaurēm izmirkuši.”

Abi dancotāji atceras, cik skaista ir tradīcija, pēc mēģinājumiem un koncertiem braucot sabiedriskajā transportā, dziedāt. Visi svētku dalībnieki dzied no sirds, pieskandinot tramvaju vai trolejbusu. Un pasažieri, kas gan nav svētku dalībnieki, aizrāviņi dzied līdz.

Deju kopa 2008. gada Deju svētkos

Tas esot vareni.

Baiba un Arturs stāsta, ka svētku laikā uzsvirkstot arī savstarpēji kašķi. Jo nav viegli dažādu raksturu cilvēkiem diendienā ilgstoši atrasties līdzās. Sūri, grūti strādāt, atkarotot un atkarotot deju soļus un rakstus. Gadoties, ka dažādi no kopas aizejot. Taču kodols paliek. Un citi nāk klāt. Šie svētki ir arī šķīstīšanās.

Atmiņā spilgti palicis svētku koncerts Manēžā 1992. gadā, kad abi vēl deju kopas „Jumi”. Deju lieluzvedumam bijis nosaukums „Solis laikā” – ar atskatu cauri gadiem – vēsturē. „Tas bija skaistākais, kas dziesmu un deju svētku laikā piedzīvots,” saka Arturs.

Visiem deju kopas šie svētki pa-

rasti esot arī dziedāšanas svētki. Jo pēc koncerta, pēc sātīgām vakariņām mītnes vietā skolā arī deju kopas, iedzerot kādu alīņu, parasti līdz vienam, diviem naktī dūšīgi dziedot. „Deju kopas tāpat ir ļoti bagāts dziesmu pūrs.”

Abi deju kopas ar prieku un lepnumu stāsta, ka Dziesmu un deju svētku nedēļā varot redzēt - Rīga kļuvusi par latvisku pilsētu. Dīžu

un spēcīgu. Ikdienā to nejut. Taču gribētos just.

„Katram latvietim būtu jāizbauda Dziesmu un deju svētku prieks, pacīlība un sajūsmas,” domā Baiba un Arturs. „Jo īpaši to izjūt svētku dalībnieki – dziedātāji un deju kopas. Tas ir krāšņi! Grandiozi. Kaut kas vienreizējs! Kas to ir izjutis, vēlas piedzīvot vēlreiz.”

Armīda Priedīte

ZIŅAS ĪSUMĀ

Daugavpils novada Dubnas pagastā 7. aprīlī 102. dzimšanas dienu nosvinēja Staņislavs Ivbulis. Jubilārs par veselību nesūdzas, nekad nav nesmekējis, ne lietojis „šņabi”, bet ir daudz strādājis. Ikdienu jau 63 gadus rit kopā ar 10 gadus jaunāko dzīvesbiedri Emīliju. Izaudzinājuši četrus bērnus. Viņiem ir 7 mazbērni un 4 mazmazbērni.

Latvijas prezidents Andris Bērziņš Melngalvu namā rīkoja „Pašvaldību ģerboņu svētkus”. Ģerboņus saņēma Salaspils, Ķeguma, Sējas un Viļānu novads, Madonas novada Ošupes pagasts un Daugavpils novada Skrudalienas pagasts.

Daugavpils Skrošu rūpnīca, kas ir vecākā Ziemeļeiropā, ar 13. aprīli ir atvērta visiem interesentiem. Šeit jau kopš 1886.gada tiek ražotas deviņu veidu patronas un lodes medību, sporta un pneimatiskajiem ieročiem, kā arī svina makšķerēšanas piederumi. Produkciju eksportē uz Vāciju, Igauniju, Lietuvu, Krieviju, Baltkrieviju, Ukrainu un citām valstīm.

Rēzeknes pilsētas kultūras namā notika deju kopu skate, pārbaudot gatavību šīsvasaras XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētkiem. Tautas mākslas centra izveidotā žūrija uz svētkiem Rīgā izvirzīja pilsētas kultūras nama vidējās paaudzes un jauniešu deju kopas „Dzīga”, Rēzeknes valsts ģimnazijas - „Vadži”, Rēzeknes 1. vidusskolas - „Skali” un Austrumlatgales profesionālās vidusskolas deju kopu „Oira”.

Līvānu novadā konkursa kārtā noteikts nacionālais ēdiens „Dubnas un Daugavas akmeņi” - kartupeļu klimpas ar biežpiena pildījumu sviesta un krējuma mērcē. Ēdienu piedāvāja kafējnīcas „Sipres” pavāri. Vietējie zina teikt, ka šim ēdienam Latgalē ir vairāku simtu gadu vēsture, tas pārņemts no vācu virtuves. Rivētu kartupeļu klimpas ir vāciešu, austriešu un sudetiešu virtuves pamatu pamats.

Rēzeknes pilsētas Kultūras un atpūtas parkā notika akcijas „Skrien Latvija 2013” 1. posms pusmaratonā (21,0975 km), kas pulcināja dalībniekus kuplā skaitā no Rīgas, Kuldīgas, Dobeles, Madonas, Daugavpils, Preiļiem, Rēzeknes un Lietuvas. Viru konkurencē uzvarēja Mindaugs Viršils no Lietuvas, no dāmām ātrākā bija Londonas Olimpisko spēļu dalībniece Dace Lina no Rīgas. „Skrien Latvija 2013” 2. posms norisināsies 28. aprīlī Rīgā, Biķernieku kompleksajā sporta bazē.

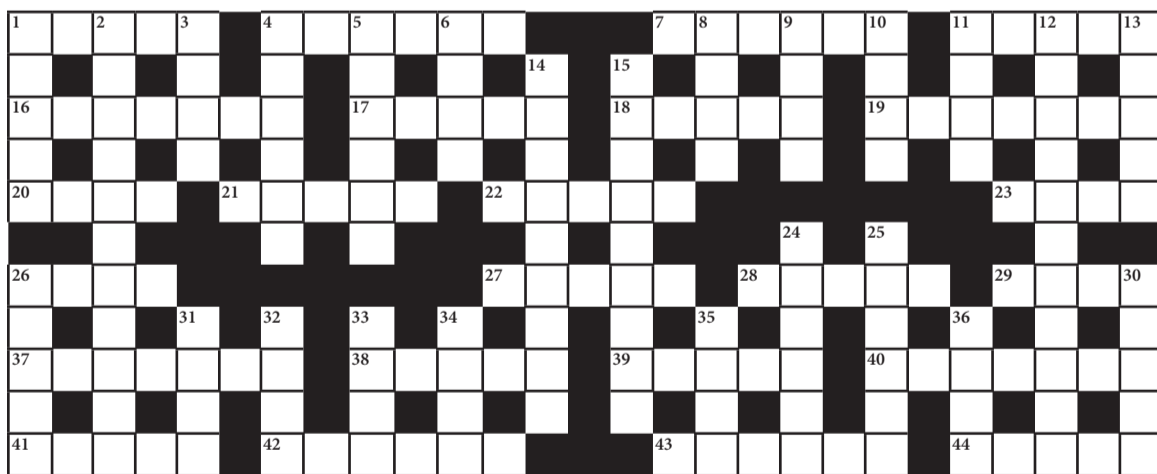
Daugavpili Rīgas Tehniskā universitāte realizē projektu „INFROM”, aicinot reģiona iedzīvotājus piedalīties akcijā „Daugavpils pret plūdiem” - novērotās apkārtējās vides pārmaiņas Daugavas upes baseinā (ledus sastrēgumi, ūdens celšanās vai citas bīstamas situācijas) fotografēt, filmēt un lejupielādēt <https://daugava.crowdmap.com/>. Brīvprātīgajiem dabas vērotājiem tiks izsniegta prognozējamo plūdu karte.

Zemgales 5. – 9. klašu astoņpadsmit korī pulcējās Jelgavas 4. vidusskolas koncertzālē, lai noskaidrotu pašus labākos, kuŗiem būs iespēja piedalīties konkursa „Dziesmai būt” laureātu koncertā, kas Rīgā, Latvijas Universitātes Lielajā aulā, notiks 10. maijā.

Ērgļu saietā namā prezentēja Annas Kuzinais „Blaumaņu pavārgrāmatu”. Tas ir veltījums Rūdolfa Blaumaņa tēvam Matīsam viņa 190. dzimšanas dienā. Ērgļu muižas pavārs Matīss Blaumanis šajā amatā nostrādāja 30 gadu un izskoloja dēlu – ievērojamo latviešu rakstnieku Rūdolfu Blaumani.

Īsziņas sagatavojušas **Valija Berkina un Māra Linde**

KRUSTVĀRDU MĪKLA Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

Līmeniski. 1. Ūdens agregatstāvoklis. 4. Pilsēta Kurzemē. 7. Nepārbaudītas, nepamatotas ziņas, valodas. 11. Vēlreiz, no jauna. 16. Plakne, kas veido ģeometriskā ķermeņa virsmas daļu, kuŗu ierobežo šķautnes. 17. Zema barjēra gar skatuves grīdas malu. 18. Lauksaimniecības darbarīks. 19. Tas, kas ir fiziski vārgs vai slimīgs. 20. Liels, apaļš koka trauks ar vāku. 21. Ass, smails izaugums. 22. Virusu ierosināta infekcijas slimība. 23. Sīks zirnekļveidīgo klases dzīvnieks, kas parazitē uz augiem un dzīvniekiem. 26. Tā, ka neatrodas klāt. 27. Liels jūras dzīvnieks. 28. Pārdošana. 29. Sievietes vārds (jūn.). 37. Mazs laukurbju dzimtas pļavu putns. 38. Jūrmalas pilsētas daļa. 39. Vienā un otrā pusē. 40. Izlutināts. 41. Vingrošanas kāpnes. 42. Tēšot

nogludināt. 43. Meklējot ieraudzīt, dabūt. 44. Šķidrums patoloģiska uzkrāšanās audos.

Stateniski. 1. Tecēt, sūkties pa lāsei. 2. Slimības noteikšana pēc raksturīgām pazīmēm. 3. Administratīva apspriede. 4. Iekārta mašīnu, aparātu montēšanai un izmēģināšanai. 5. Kalibrēta cilindriskā stikla caurulīte neliela šķidrums daudzuma mērīšanai. 6. Saistviela dažādu virsmu savienošanai. 8. Kailsi vēlēties, ilgoties. 9. Liels daudzums, apjoms. 10. Ķermeņa viena puse. 11. Viesulis. 12. Aparāts siltuma daudzuma mērīšanai. 13. Izpriece; patika (*novē.*). 14. Gadalaiks. 15. Vērtīgas ēdamas sēnes. 24. Degošu gāzveida vielu plūsma. 25. Ātri virzīties, steigties. 26. Tikko, pirms īsa brīža. 30. Saullēkts. 31. Naudas vienība kādā ES valstī. 32. Miets, stabs zvejas

tiklu zāvēšanai. 33. Atrast, gūt. 34. Stāvoklis šaha spēlē. 35. Varēt, jaudāt. 36. Norisināties, pastāvēt zināmu laiku bez pārtraukuma.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 15) atrisinājums

Līmeniski. 1. Valensija. 6. Kosa. 7. Pēda. 9. Tropiņins. 10. Kito. 12. Aslapes. 13. Osta. 18. Ranka. 19. Drīsa. 21. Pieši. 22. Kartings. 23. Pastaiga. 25. Rasma. 26. Abati. 27. Trimo. 28. Sust. 30. Pastēte. 33. Lats. 37. Oratorija. 38. Akts. 39. Rasa. 40. Asinsvadi.

Stateniski. 1. Vats. 2. Leons. 3. Neimanis. 4. Ikike. 5. Apse. 6. Kivi. 8. Aust. 10. Karakurts. 11. Tantrisms. 14. Specifika. 15. Aliģators. 16. Paniņas. 17. Apetīte. 19. Dagda. 20. Akači. 24. Bastions. 29. Usma. 31. Asari. 32. Taiga. 34. Tisa. 35. Posa. 36. Sari.

Iznācis *Daugavas Vanagu Mēnešraksta* 2013. gada 1. numurs!

Ja vēlaties kļūt par *DVM* lasītājiem vai dāvināt abonementus leģionāriem, draugiem un radiem Latvijā, izlasiet, lūdzu, turpmāko informāciju!

Abonementa likmes:
Amerikā - \$34.00; Anglijā \$32.00; Austrālijā - \$42.00; Kanādā \$39.00; Zviedrijā - \$30.00; visās EU zemēs (Vācijā, Somijā) - \$42.00; pasūtīnot Latvijā \$22.00 (Ls11.60).

Abonējiet *DVM*, nosūtot abonētāju vārdus, adreses un *DVM* abonementu samaksu *DVM* koordinātoriem/pārstāvjiem:

Anglijā - L. Ceriņš, 141 Boyer Street, Derby DE22 3TG, Eng-

land. Tel: 01332 341 287.

Austrālijā* - Gunta Vagare, 17 Tennyson Ave., Preston, Vic. 3072, Australia. tel. 613-9478-6461.

Latvijā - DV CV pārstāvība Latvijā, Mārstaļu ielā 5, Rīga LV-1050, Latvija. e-pasts: dvcv1@inbox.lv; tel: +371 26003710.

Vācijā - Juris Pērkonis, Walter vom Rath Str., 33, 60320 Frankfurt, Germany. Vācijā abonēšanas maksa kārtojama ar DV Vācijas valdi, Lettischer Fürsorgeverein, Postbank Hanover, Konto No. 81910307, BLZ 250-100-30.

Zviedrijā - Ilgvars Gūtmanis, Mellanvagen 7, Kallered S428 30, Sweden. E-pasts: Ilvars.03179516-62@telia.com; tel: 46 31 795 1662.

ASV - Imants Kalniņš, 42 Hackensack St., Wood-Ridge, NJ 07075, USA. E-pasts: kimants@aol.com; tel: (201) 933-8234.

Kanādā - Skaidrite Tērauds,

28 Deering Cresc., Toronto, ON M2M 2A3, Canada. Tel. (416) 225-5534.

Ja ir grūtības nosūtīt samaksu par *DVM* elektroniski, tad to var veikt arī, rakstot čekus uz Daces Rudzitis vārda, ar piezīmi „Par *DVM*”, un tos nosūtot uz avīzes „Laiks” kantori, 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA.

* Atvainojamies par tehnisku kļūmi jaunā *DVM* informācijā, kas iespiesta uz 3. vāka – „izkritis” Austrālijas pārstāves adrese.

Lūdzam rakstus mēnešrakstam sūtīt uz Rīgas redakciju - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV 1010, e-pasts – redakcija@laiks.us, tālr. - +371 67326761, +371 29439423, fakss - +371 67326784 līdz š. g. 15. maijam!

Daugavas vanagi, sasauksimies, un lai mums veicas saglabāt *DVM*!

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,80 par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,40 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 35,-

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

MUMS RAKSTA

Jānodrošina cilvēkiem darbs laukos

Šī gada februārī Briselē notika Eiropas Savienības Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru padomes sēde, kurā Latvijas ministre Laimdota Straujuma puda viedokli, ka maksājumi no ES būtu jāsaņem tikai ražojošiem lauksaimniekiem, tiešāk neminot, ko viņa ar tiem saprot.

Bez jebkāda ekonomiskā pamatojuma, bet rikojojoties tikai padomju laikā pierastās saimniecību lielummanijas garā, līdz šim 90% no visiem Latvijas un Eiropas maksājumiem atdoti lielsaimniecībām. Tās šo naudu ar plašu vērienu ieguldīja dārgās, supermodernās ēkās, tehnikā un tehnoloģijās.

Rezultātā tiek ražota lauksaimniecības produkcija ar ļoti augstu pašizmaksu, kuŗa, kā izrādās, nav spējīga konkurēt ar Eiropas Savienības lauksaimniecību – mazajām ģimenes zemnieku saimniecībām.

Šādas nepamatotas saimniekošanas rezultātā Latvijā pilnīgi bez attīstības līdzekļiem iznīcībai tika pamestas mazās ģimenes zemnieku saimniecības. Sākās katastrofāla Latvijas lauku bojāeja. Lauku cilvēki pameta savas mājas un laukus, tie aizauga ar nezālēm un krūmiem. Zemi pārdeva lielsaimniekiem un ārzem-

niekiem, zemnieki aizbrauca no valsts, un skolas tika slēgtas.

Latvijas lauku sabrukuma apstākļu novēršanu un lauksaimniecības konkurences spējas atjaunošanu var panākt, tikai nekavējoties pārejot uz mums pilnīgi piemēroto ES Ziemeļvalstu lauksaimniecības sistēmu. Tās pamats ir ģimenes zemnieku saimniecības, kas saražoto produkciju pārstrādā un tirgo tikai sev piederošos kooperatīvos pārstrādes un tirdzniecības uzņēmumos, tā nodrošinot sev pārtikušu dzīvi.

Latvijas valdībai krasi jāmaina lauksaimniecības politika. Jāpārtrauc jebkādas ES un Latvijas valsts naudas ieguldīšana lielsaimniecībās. Visi valsts un ES lauksaimniecībai paredzētie līdzekļi jāiegulda ģimenes zemnieku saimniecību izveidošanā un attīstībā un to kooperatīvo produkcijas pārstrādes un tirdzniecības uzņēmumu radīšanā un attīstībā. ES un valsts maksājumi laukos jāsaņem arī ikvienam nelielajam zemes apstrādātājam un lopu turētājam neatkarīgi no hektaru un lopu skaita.

Valdībai visiem spēkiem ir jāveic šī pēdējā lauku glābšanas iespēja, lai tur dzīvojošiem cilvēkiem būtu nākotne un laba dzīve.

Tālivaldis Jānis Kalniņš,
agronoms

Visas Latvijā iznākušās grāmatas
varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas

Jums piesūtīs pa pastu.

SIA „L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050

Tālr. +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

SIA „MADONAS POLIGRĀFISTS”

ir pazīstama kā viena no
senākajām tipografijām Vidzemē.

Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipografiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos vākos.

Tipografija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliā klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese:

Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs:

Zemitāna 2b-110a, Rīga, LV-1012, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

ZIGURDS MEIJA

Dzimis Rīgā, Latvijā, 1926. gada 30. martā,
klusībā aizgājis pie miera Piterborovā, Anglijā,
2013. gada 8. aprīlī

Pēc viņa dziļās skumjās sēro
sievā Ann ar viņa bērniem un mazbērniem

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.
Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 65; 12 mēnešiem GBP 120. Samaksu ar čekū, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanis@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 143 eiro; 6 mēn. – 75 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL kants Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, kants 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čekū uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €45. Zviedrijā – 500 kr.
Komerciālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS SPORTS SPORTS

Bostonas maratons sprādzienu ēnā

Bostonas maratonā piedalījies arī vismaz viens skrējējs no Latvijas - 43 gadus vecais **Andis Vitolīns**, liecina informācija maratona mājaslapā. Vitolīns maratona distanci beidzis 2 stundās 43 minūtēs un 48 sekundēs, kopvērtējumā ieņemot 424. vietu. Virtuālās skrējēju komandas "Noskrien" mājaslapā pieejamā informācija liecina, ka Vitolīns ir šī kluba biedrs.

Andis Vitolīns

Vitoliņa labākais rezultāts maratonos līdz šim bijis Miami maratonā, tas sasniegts šogad janvārī. Līdz ar to Bostonā gūtais rezultāts ir Vitoliņa personiskais rekords. Vitolīns piedalījies Bostonas maratonā arī pērn. Vitolīns vairākkārt skrējis arī Ņujorkas maratonā.

Diemžēl Bostonas maratona sportisko gaisotni sabojāja teroristu uzbrukums. Maratona finišā

notika divi sprādzieni, kuŗos nogalināti vismaz divi cilvēki, bet vairāki desmiti guvuši ievainojumus. Abi sprādzieni notikuši ar dažu sekunžu intervallu ielas pretējās pusēs, no notikumu vietas vēstīja televīzijas kanāla CNN reportieris. Viens sprādziens noticis blakus sporta preču veikalam, otrs – pie skatītāju tribīnes. Sprādzieni notika plkst.14.45 (plkst.21.45 pēc Latvijas laika), vairāk nekā divas stundas pēc tam, kad pirmais no aptuveni 27 000 maratona dalībnieku bija šķērsojis finiša līniju. Pēc eksplozījām skrējēji tika apturēti.

Distancē...

Žolnerovičs labo gandrīz 18 gadus veco Latvijas rekordu maratonā
Ar jaunu Latvijas rekordu augsto devīto vietu Vīnes maratonā izcīnīja Latvijas sportists **Valērijs Žolnerovičs**. Finišu Žolnerovičs

sasniedza pēc divām stundām 15 minūtēm un 55 sekundēm. Tādējādi par vienu sekundi labots Aleksandra Prokopčuka 1995. gadā Vācijā sasniegtais nacionālais rekords. Žolnerovičam pieder arī Latvijas rekords pusmaratona skrējienā (1.04:43), tas sasniegts aizpērn Lisabonā. Ar šo rezultātu Žolnerovičs izpildījis pasaules meistarsacīkšu normu.

Artūram Plēsniekam ceturrtā vieta Eiropas meistarsacīkstēs

Artūrs Plēsnieks

Latvijas svarcēlājs Artūrs Plēsnieks ar jaunu Latvijas rekordu izcīnīja ceturto vietu Eiropas meistarsacīkstēs Tirānā svara kategorijā līdz 105 kilogramiem. Grūšanas disciplinā viņš tika pie mazās sudraba godalgas.

Raušanā Plēsnieks pirmajā piegājienā pacēla 170 kg smagu stieni, otrajā mēģinājumā tika galā vēl ar piecus kilogramus smagāku stieni. Tomēr 178 kilogramus trešajā mēģinājumā viņš nepacēla, tāpēc disciplīnas vērtējumā ieņēma sesto vietu. Grūšanā Plēsnieks vispirms pacēla 213 kilogramus, bet pēc tam pievērēja arī 218 un 222 kilogramu stienus, kas disciplīnas kopvērtējumā bija otrs labākais rezultāts.

Raušanā Plēsnieks atkārtoja savu Londonas Olimpiskajās spēlēs sasniegto rezultātu, bet grūšanā uzreiz par septiņiem kilogramiem laboja sev piederīgo Latvijas rekordu. Summā Latvijas sportista rezultāts bija 397 kilogrami. Par Eiropas čempionu kļuva Krievijas sportists Davids Bedhanjans – 411 kg. Artūrs Plēsnieks pērn Londonas Olimpiskajās spēlēs izcīnīja septīto vietu.

Otrs Latvijas svarcēlājs Ulvis Bērzons (līdz 69 kg), startējot B grupā, pirmajā disciplīnā guva traumu un palika bez rezultāta.

Štelmachers - BBL gada labākais treneris

Čempionvienības *Ventspils* vadošais latviešu speciālists Roberts Štelmachers (*attēlā*) atzīts par šīs sezonas Baltijas Basketbola līgas (BBL) turnīra labāko treneri.

Par turnīra labāko spēlētāju nosaukts Ģedimins Orelīks no Lietuvas komandas *Prienai*, kuŗu arī līga iepriekš nosauca par meistarsacīkšu vērtīgāko basketbolistu.

Sezonas labākais aizsargs ir Donalds Simss no *Ventspils* vienības, Orelīks atzīts par labāko uzbrucēju, bet par labāko centru nosaukts Frenks Elegārs no Igaunijas čempiones *Kalev/Cramo*.

Par labāko eiropieti kļuvis Orelīks, bet labāko ārzemnieku nosaukts Tailers Keins no Latvijas vienības *Ventspils*.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

Latvijas ev. lut. Baznīcas Pārvalde Lielbritānijā visus mīļi aicina uz Draudžu dienu svētdien, 19. maijā, Bradfordā.

Draudžu dienas programma:

Plkst. 10.30 dievkalpojums ar dievgaldu, *The German Protestant Church*, 29 Great Horton Rd, Bradford BD7 1AA. Piedalīsies Anglijas un viesu mācītāji un baritons Pēteris Svīlis.

Plkst. 12.30 pusdienas DVF namā, 5 Clifton Villas, Bradford BD8 7BY. Uz pusdienām lūdzam iepriekš pieteikties pie Irēnes Novadnieces, e-pasts i.novadnieks@live.co.uk, kab. tālr. 07721606003.

Plkst. 13.30 priekšlasījums ar mūziku – "Garīgā aprūpe vecākās paaudzes vidū – problēmas un priekš", Minchenes draudzes mācītāja Dr. Ilze Ķezbere-Herle.

Plkst. 15.00 koncerts – pianists Reinis Zariņš.

Pēc koncerta kafija.

Video filmas izrāde kluba telpās DVF namā (72 Queensborough Terrace, London W2), otrdien, 7. maijā, plkst. 13.30. Mēs skatīsimies pirmās divas daļas no daudzseriju filmas „Liktneņa lidumnieki”. Atspirdzinājumi. Ieeja par ziedojumiem.

Anglijas vanadžu salidojums notiks DVF namā Londonā – 72 Queensborough Ter. London W2 3SH 20. aprīlī, reģistrēšanās plkst. 10.30, atklāšana plkst. 11. Uz kopējo maltīti bija jāpiesakās līdz 1. aprīlim, zvanot 020 8679 0442 vai sūtot e-pastu: maritagrunts@hotmail.com

DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAU-

DZE, māc. V.Vāvere

„**Straumēnos**”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leicestershire, LE17 6DF, svētdien, 21. aprīlī, plkst. 10 dievkalpojums.

Lesterā, Igaunju namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, 4. maijā, plkst. 14 Mātes dienas/Ģimenes dienas dievkalpojums.

„**Mūsmājās**”, Priory Hill, Wolston, Coventry, CV8 3ZF, svētdien, 12. maijā, plkst. 15 Mātes dienas/Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

Birminghamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, 26. maijā, plkst. 15.30 Trīsvienības svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam kafijas galds.

A U S T R U M A N G L I J A S DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Londonā svētdien, 28. aprīlī, plkst. 14 Lieldienu laika dievkalpojums. **Pirmais dievkalpojums Zviedru baznīcā, Harcourt Street, WIH 4AG!**

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Mansfildā, St. Peter's and St. Paul's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, 4. maijā, plkst. 11 Mātes/Ģimenes dienas dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, 5. maijā, plkst. 12 Mātes/Ģimenes dienas dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, 5. maijā, plkst. 15 Mātes/Ģimenes dienas dievkalpojums.

Līdsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, 28. aprīlī, plkst. 14 dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRAD-

FORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, 21. aprīlī, plkst. 10.30 dievkalpojums

MANČESTERASDRAUDZE, māc. G. Putce

Voringtonā WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, 28. aprīlī, plkst. 20 Vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA DIEVKALPOJUMI

Eslingenā, Dienvīdu baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, ceturtdien, 9. maijā, plkst. 15 paredzēts Kristus Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdu.

Virčburgā, Deutschhauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien, 18. maijā, plkst. 13.30 būs Vasarsvētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās, un paralēli tam bērnu nodarbības.

Frankfurtē, senā Emmaus baznīcā, Alt Eschersheim 22, 60433 Frankfurt, svētdien, 26. maijā, plkst. 13 paredzēts Trīsvienības svētku dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes pēcpusdiena ar tējas galdu draudzes namā. Iepretim S-Bahn stacijai Frankfurt/Eschersheim un tuvu U1, 2, 3 un 8 pieturai Weissner Stein.

ZVIEDRIJA

ZLA (Zviedrijas latviešu apvienība) Viduszviedrijas nodaļa

Aicinājums uz ZLA Viduszviedrijas nodaļas pilnsapulci sestdien, 27. aprīlī, plkst. 11, Wallingatan 34, 5 tr. 111 24,

Stockholm.

Darba kārtība:

1. Pilnsapulces atklāšana
 2. Pilnsapulces vadības vēlēšanas
 3. Darba kārtības pieņemšana
 4. Iepriekšējās pilnsapulces protokola pieņemšana
 5. Valdes ziņojums
 6. 2012. g. budžeta izpildījums
 7. Revīzijas komisijas ziņojums
 8. Valdes atbrīvošana no atbildības
 9. Vēlēšanu komisijas ziņojums
 10. Valdes locekļu vēlēšanas
 11. Nākotnes darbība
 12. Dažādi jautājumi
- Visi Viduszviedrijas nodaļas biedri laipni aicināti!

Stockholmas Latviešu koŗa pavaŗaŗa sariŗojums **IEDZIEDĀSIM DZIESMU SVĒTKUS** notiks Stokholmā sestdien, 4. maijā, plkst. 18 Sederleds (*Söderled*) baznīcas telpās (Zaļā pazemes līnija uz Farsta, pietura: Hökarrängen).

Piedalīsies dziesmu svētku diriŗents Ints Teterovskis, Ģēteborgas un Oslo koŗi. Pēc koncerta saviesīgs vakars. Ieeja 100 kronas, pensionāriem un studentiem 80 kronas, skolēniem par brīvu. Uzkodas 30 kronas. Dzeŗamie nopērkami uz vietas.

Ģēteborgas latvieŗu Pensioņāŗu biedrības tikŗanās notiks "Folkpartiet" telpās! NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas "Vāstra Nordstan"), Ģēteborgā:

27. aprīlī plkst. 13

25. maijā plkst. 13

Jauni biedri laipni gaidīti!

Valde

DIEVKALPOJUMI

Eskilstunas latvieŗu draudzes dievkalpojums notiks otrā svētdienā pēc Vasarsvētkiem, svētdien, 2. jūnijā, plkst. 13 Svētā Andreas baznīcā. Pie ēŗģelēm Viola Rosenquist. Pēc dievkalpojuma kafijas galds dievnamā. Esiet aicināti un gaidīti! Dienas mude: "Viņŗ klūs varens līdz pat pasaules galam!" Mich 5:3

Stokholmas latvieŗu draudzes dievkalpojums Lieldienu laika ceturrtā svētdienā, svētdien, 21. aprīlī, plkst. 14 Somu baznīcā. Dievkalpojumu kuplīnās flautiste Inta Heimdala. Pie ēŗģelēm Rūta Baumgarte. Dievkalpojumu vadīs māc. Dr. Normunds Kamerongrauzis. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars! Laipni aicināti. "Tas Kungs mūs piemin, Viņŗ mūs svētīs." Ps 115:12

Ģēteborgas latvieŗu ev. lut draudzes dievkalpojumi Hāgas baznīcā (*Haga kyrkan*). Pēc dievkalpojuma draudze ielūdz uz kafiju Hāgas draudzes telpās. Mīļi gaidīti bērni, latvieŗi, kā arī viņu latviski nerunājoŗie draugi, cietmiņi, piederīgie. Katrā kafijas laikā plānots īss kultūras priekŗnesums.

28. aprīlī plkst. 14 Ģimenes dienas dievkalpojums. Prāveste Ieva Graufelde. Pie kafijas galdā, dvēselei un pārdomām. Valda Drulle lasīs no paŗas izraudzītas grāmatas.

19. maijā plkst. 14 Vasarsvētku, Svētā Gara svētku, dievkalpojums. Prāveste Ieva Graufelde.

16. jūnijā plkst. 14 Aizvesto un upuru piemiņas dienas dievkalpojums. Mācītājs Dr. Imants Alksnis.